

Vadászok és fegyverkedvelők lapja

magasles

Független Információs Havi Lap

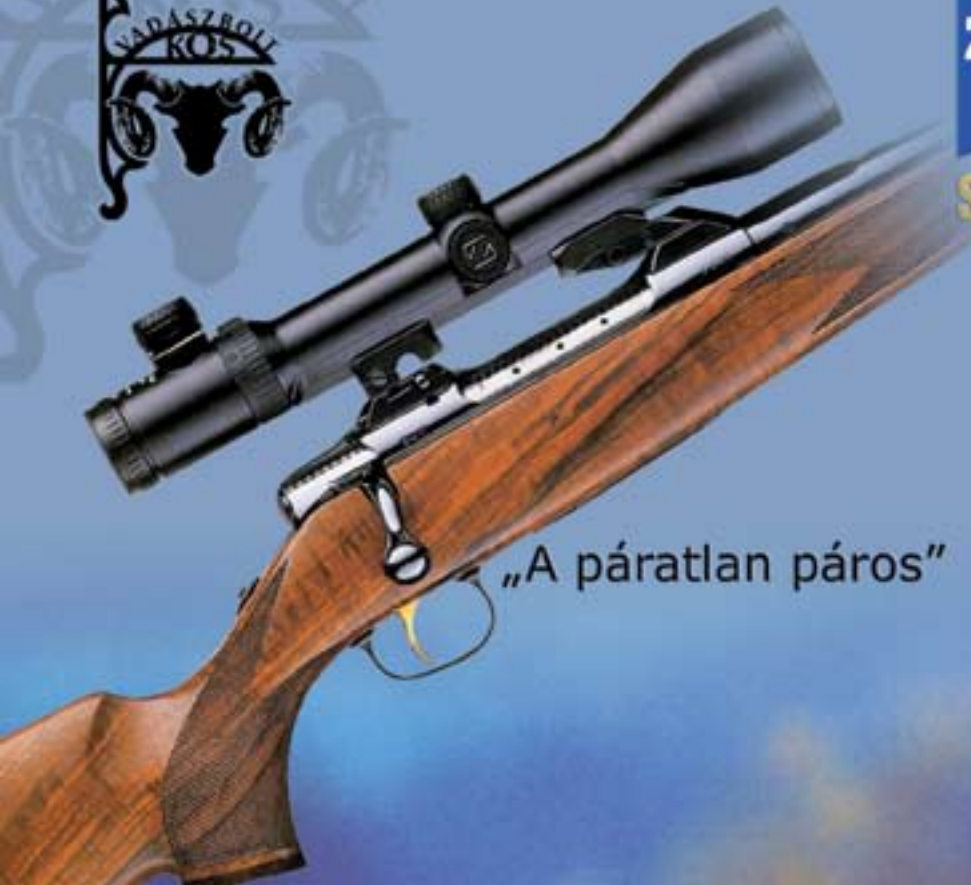
2004. március – II. évfolyam 3. szám

- *Válasszunk bakancsot*
- *Briliáns Brenneke*
  - „Ezüstsólyom”
  - A malacozásról
  - Dúvadvadászat
  - A tacsókópó
  - A kárókatona
  - Az őz nyomai

253 Ft

Találkozunk
a FeHoVán!

„A páratlan páros”

Kovács és Társa Kft.
1061 Budapest, Jókai tér 6.
Tel./fax: 1/269-4453
E-mail:
kosvadasz@mail.datanet.hu
www.vadaszat.net

FOTOPLUS

Nálunk mindig talál valami Pluszt!

Márkás fotó-optikai termékek széles választékával várjuk vásárlóinkat!

KONUS
Optical & Sport Systems

SOLIGOR

FOTOPLUS Kft.
Pécs, Megyeri út 59.
Raktárház
Információ: 72/516-906
Email: fotoplus@fotoplus.hu

www.fotoplus.hu

VADÁSZATI LEHETŐSÉG!

Az ország egyik legszebb tájegységén, a Bükk-hegységben, vaddisznó egyéni és társas vadászati lehetőség „Vaddisznós” kertben.

Szabad területen egyéb vadfajok elejtése!

Szállás a területen található vadászházban!

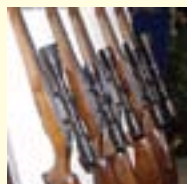
További lehetőség: fotósafari, íjas vadászat.

Információ:

„Várerdei” Kft., Gombás Sándor • Tel.: 30/933-2216
www.vadaskert.hu • e-mail: info@vadaskert.hu

TÖKÉLETES VADÁSZÉLMÉNY REÁLIS ÁRAKON!

Erről olvashat

Háttér / Volt egyszer egy világkiállítás.....	5
Alpok-Adria Vadászati és Horgászati Kiállítás	6
IWA 2004	7
Reno, a Nemzetközi Szafari Klub kiállítása	8
FeHoVa	9
Erdőn, mezőn / Márok Tamás: Dúvad vadászat	10
Gőgh Pál: Néhány gondolat a malacozásról.....	14
Takács Szabolcs: Őznyomok	16
Kammermann Péter: Merről fúj a szél?	28
Pályázat / Rókák – duplában!	12
Vadásztarisznya / Halmágyi Takács István: Bakancsot! – de milyen?	18
A négy lábú lőbot	29
Nyáron hideg, télen meleg	32
Lőpor / Kovács László	
A hónap puskája: Ezüstsólyom	20
A hónap története: Briliáns Brenneke	22
Vadászmozaik	23, 25
Négy keréken / Detrich János: Tavasz? Tavasz!	24
Csaholó / Kammermann Péter: Egy alig ismert vadászkutya: a tacsókópopó	26
Vadászetika / Detrich János: Vadászetika – etikus vadászok	30
Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: Csata, melyben az ellenség nem katona, hanem a kárókatona	34
Naptár / Március	36
Vadászpiac	38
Börze	47
Kedvezménykuponok	48
Terjesztő partnereink	49
Előzetes / Áprilisi számunkból.....	50

A címlapon Berta Béla felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Cont-Eco Kft.	17	Hungaro Arms	51	Pagony Vadászbolt	13
Diana Szakképző Iskola	31	Kiss & Kolláth	11	SEFAG Rt.	31
Diana Trade Kft.	17	Kovács és Társa	2	Siryus.	48
Eleven Világ Íjász- és Vadászbolt	33	Kutenics Tibor	49	Sólyom Fegyverjavító	31
Erva Kft.	52	Larix Vadászruház	33	Sólyom Vadászbolt	48
Fotoplus	3	Leitz Hungary	51	S. P. Jagd.	48
Gémesi Tamás	25	Major Tibor	47	Szerdahelyi Kft.	27
Hanyi Vadászbolt	48	Mobilker.	48	Trezor Rt.	48
Hegyaljai Kft.	17	Momati Bt.	23, 29	Várerdei Kft.	3, 48
		Nike-Fiocchi	51	Weidmann Kft.	33

Volt egyszer egy világkiállítás...

A minden évben, így idén is megrendezésre kerülő nagy sikerű FeHoVa előtt talán nem érdektelen beszámolni arról, hogy Magyarországon harminchárom esztendeje Vadászati Világkiállítást rendeztek.

Az 1960-as évek vége a magyar vadászat egyik legszebb időszaka volt. Derekas nagyvadállományunk és nagy terítékű apróvadadászataink vonzották a nyugati vadászokat, és velük együtt az akkor még igencsak fontos devizát. Vadgazdálkodásunk színvonala méltán lett világhírű, talán nem érdektelen felsorolni néhány nevet azok közül, akik oly sokat tettek ezért és persze a világkiállításért: *Bertóti István, Studinka László, Bencze Lajos, Szederjei Ákos* és mások.

A kiállítás konkrét előkészületei 1968-ban kezdődtek, amikor is megnagyobbították és korszerűsítették az addig jobbra csak mezőgazdasági kiállítások színhelyéül szolgáló vásárvárost. A Vadászati Világkiállítás így már 30 000 négyzetméter fedett és 50 000 szabad területen fogadta látogatóit.

A kiállítás 1971. augusztus 27-én nyitotta meg kapuit, és 35 napig várta az érdeklődőket.

A Vadászati Világkiállítás alap gondolata, „A természet és az ember kapcsolata”, jelezte, hogy nem „csak” a vadászat, hanem sok más szakterület, egyebek mellett a természet- és környezetvédelem is

helyet kapott a pavilonokban.

A Vadászati Világkiállítás örövendetesen sok külföldi kiállítót vonzott: 41 ország nemzeti bemutatóval, további 11 ország pedig különféle rendezvényeken vett részt.

A kiállításon jelentős számú élőállatot is bemutatottak, így fehér tigriseket (melyek nem teljesen fehérek, csíkjaik azért vannak, igaz csokoládébarnák), gibbont, kis pandát, binturongot, csíkos hiénát, ködfoltos párducot, különféle fécánokat, hullóket, oroszlánkölyköt és persze hazai vadat.

A sok ezer preparátum több száz fajtól származott, s akadt jó néhány igazi különlegesség is, így a ma már csaknem kipusztult ázsiai gepárd teljes preparátuma, indiai oroszlán, hópárducbőrök, vadjuh-, vadkecske- és antilopszarvak,

agancsok.

A kiállított anyag egy részét – különösen a kisebb testű fajokat, madarakat – diorámákban, természetes környezetben helyezték el.

Természetesen az egyes nemzetek nem csupán trófeákat és egyéb preparátumokat, hanem különféle használati tárgyakat és fegyvereket is felsorakoztattak. Külön érdekesség volt, amikor eredeti, vadász témájú festményeket, szobrokat, kisplasztikákat is bemutatottak a kiállítók. A nemzetközi könyvkiállításon 41 kiadó összesen 886 könyvvel jelentkezett, ekkorra a hazai vadászkiadványok is meglódultak kissé (bár ennek később meglelt a bőjtje...). Természetesen nem hiányozhattak a bélyegek sem.

Magyarország, Lenti, 1970.
Schuster, Marion,
251,83 pont, I. és Nagydíj

Magyarország, Marton-
vásár, 1965, Cseterki Lajos,
228,61 pont, I. és Nagydíj

Magyarország, Gyulaj,
1970, Tolnai Ferenc,
217,25 pont, I. és Nagydíj

Alpok–Adria Vadászati és Horgászati Kiállítás

Klagenfurt 2004. január 23–25.

Klagenfurt tiszta, rendezett város a Wörtn-tó partján. Különösen nyáron turistáktól nyüzsgő tartományi székhely, Karintia „fővárosa”. Közel a szlovén határ, Olaszország sincs messze, így nem csoda, hogy e hangulatos hely vásárvárosában került megrendezésre az Alpok–Adria Mezőgazdasági Kiállítás, melynek egyik szegletében kapott helyet a vadászoknak és horgászoknak szóló bemutató.

A kiállítást – legalábbis a vadászati részét – természetesen nem lehet a nagyobb országos, netán nemzetközi seregszemlékhez mérni, ám mégis sokkal nagyobb, mint bármelyik vidéki városunk hasonló jellegű kiállítása – már ha van ilyen... Ezért, ha jövőre valaki arra jár, nem fog csalódnai. Klagenfurt nincs is nagyon messze, Budapesttől mindössze 440 km. Csupán egyetlen probléma adódhat: az időjárás januárban igencsak szélsőséges lehet arraféle!

No de térjünk vissza a kiállításra! Kínáltak fegyvert, muníciót, távcsövet, ruhát: tehát az efféle rendezvényeken megszokott vadászati kellékeket. Ám meglepő módon nem is az árusok és portékahirdetők voltak többségben – a preparátorok és utazási irodák sokkal nagyobb számban képviselték magukat. Az előbbieket csodálatos gyűjteményt állítottak ki. A fajok, rókák, zergék, sőt preparált afrikai nagyvadak úgy hatottak, mintha élne. Minden izom, toll, szőr a helyén volt. Minden preparátum egy valóságos életkép volt, le a kalappal e művészek előtt!

Az utazási irodák a világ minden pontjára szerveztek vadászexpedíciókat. Azért, hogy nagyobb nyomtatékot adjanak kínálatuknak, a háttérben felsorakoztatták az iroda által kínált fajok trófeáit.

Volt ott kőszáli kecske Kazahsztánból, havasi kecske Amerikából, elefántagyar és persze mindenféle antilopszarv, többségük derekas méretű, talán érmes is. Külön kiemelnék egy érdekességet, egy hermafrodita kudut. Úgy nézett ki, mintha két oryx szarvat eszközáltak volna a fejére!

Érdekes volt a vadászkiállítás is. Kis, elől nyitott faladákban, egy kutyatáp reklámja alatt, kutyatápot eszegetve kerültek bemutatásra a legkülönfélébb vadászebek. Felsorakoztak véredek, terrierek – különösen pompás jagdok –, tacsókópók, melyek reneszánszukat élik, és persze német vizslák. Magyarországon azonban félő, hogy így nem lehetett volna bemutatni ezeket a kutyákat, ugyanis a közönség túl közel kerülhetett hozzájuk. S csupán egy-egy látogató, főleg gyerek próbálta megsimogatni őket. (Harapás nem történt!)

A vadászirodalmat mindössze két tucatnyi könyv képviselte. Örömmel láttuk, hogy lassacskán a hazai könyvtér is közelít a német-osztrákhöz, sokkal előbbre vagyunk, mint egy évtizede. Ennek ellenére – például a vadmnográfia terén – még lenne mit behoznunk.

Természetesen jelen volt az országos DER ANBLICK című pompás kivitelű vadászfolyóirat is (minden látogató kapott egy-egy tiszteletpéldányt), illetve az évenként négy számban megjelenő, szintén igen színvonalas DER KARNTNER JAGDAUFSEHER.

A vadászpavilon megtekintése után érdemes volt végigjárni a többi is. A különféle bemutatott gépek és technikák felett megkönnyíthetik a vadgazda munkáját, s érdemes volt megismerni azokat a granulátumokat és tápokot is, amelyek a vad számára készülnek. Még akkor is, ha áruk nem a magyar vadgazdák pénztárcájához lett igazítva.

IWA 2004
& Outdoor Classics

Évente egy alkalommal a vadászok és természetkedvelők figyelme a németországi Nürnbergre irányul, ahol hagyományosan ebben az évben is megrendezésre kerül a nemzetközi vadászati, sportfegyverek és szabadtéri termékek, valamint kiegészítőik vására. Tavaly 966 kiállító és 27 ezer látogató (100 országból) jellemezte a vásárt. Az idei kiállító száma is 1000 körül várható, így biztos, hogy érdemes ellátogatni az „alig” 700-800 km távolságban található nürnbergi kiállítási központba, március 12–15. között.

S hogy mit várhatunk? Egy attraktív találkozóhelyet a vadász- és sportfegyverek, a lőszer, a kések, a távcsövek, a szabadtéri ruházat és a biztonsági rendszerek szerelmeseinek. Nem szabad kihagyni!

(További információ: www.iwa.info)

Idén januárban rendezték meg az SCI (Safari Club International) kiállítását az USA Nevada állambeli Renóban, mely Las Vegas után „nyújtózik” a szerencsésjáték-piacon, sőt egyesek szerint már el is hagyta. Ők maguk csak „a világ legnagyobb kisvárosának” hívják magukat. Ez a nem éppen szerénynek mondható helység biztosította a helyszínét a 32. szokásos vadászati kiállításnak.

A kiállítás méreteiről röviden annyit, hogy 12 futballpálya nagyságú területen, több mint 1100 kiállító vonta magára a látogatók figyelmét. A látogatók számát tekintve a mostani felülmúlt minden korábbit. 50 országból 17 ezernél is több klubtag tisztelte meg a kiállítást, ez az összes tag majdnem fele (40 000 tagot tart nyilván az SCI Amerikában és világszerte).

A kiállítók közül a vadászatszervezők foglalták el a legtöbb helyet. A számtalan közép- és észak-amerikai kiállító mellett az afrikaiak jeleskedtek a leginkább. A közepes létszámú dél-amerikai cégek mellett viszonylag sok ausztrál, néhány orosz és spanyol kiállító volt jelen. Európát emellett még egy osztrák, egy angol és egy skót cég képviselte. Ázsiából is volt néhány kiállító, számuk messze nem reprezentálta a területük nagyságát és vadászati fontosságát. A kínálat óriási volt, az árak az amerikai átlagjövedelemhez igazodtak.

A világ valamennyi valamirevaló vadászfegyvergyártója is képviselte magát Renóban. Közülük két érdekességet szeretnék kiemelni. Az egyik egy katonai fegyverből átalakított egylövetű, 12,5 mm kaliberrű GRIZZLY 50BMG típusjelű fegyver, mellyel akár 1000 méterre is pontosan lehet löni. A másik már számunkra is érdekesebb újdonság, egy világszabadalom, melyhez hazánknak, Magyarországnak is van vala-

Reno, a Nemzetközi Szafari Klubkiállítása

Mindent a vadászokért, a vadászatért!

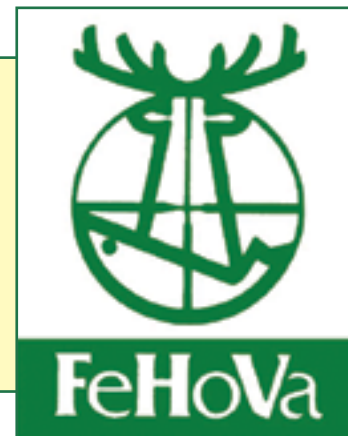
mennyi köze. A fegyver egy dupla golyós puska, tárral és tolózárral ellátva, melyből 6 lőszer löhető ki, és nem is akármennyi: mindössze 20 másodperc alatt! A világon egyedülálló találmány! És aki ezt kitalálta, megépítette, továbbfejlesztette és mai is gyártja: *Szecsei József*, aki Kanadában él és dolgozik.

Sok ruhát, vadászati felszerelést, autót és egyéb hasznos eszközt kínáltak maguk a gyártók és forgalmazók is.

Számtalan ékszerész és ajándéktárgy-készítő is felvult, és amennyire tapasztaltam, nem bánták meg, hogy eljöttek. A hölglátogatók sok helyen sorba álltak egy kis vásárfiáért, kárpótolva magukat az uruk által vadászatra fordított, valószínűleg nem kis kiadások miatt.

A leglátványosabb kiállítók azonban a preparátorok voltak. Sokfelé jártam életemben, sok preparátumot láttam már, de ehhez fogható életképeket még soha. Teljes nagyságában kitömött bölény viaskodik két életnagyságú farkassal az egyik helyen, mellette nem messze egy hím oroszlán támad rá egy kafferbivalyra, máshol egy öt méteres krokodil nyújtózkodik ki a vízből, és próbálja kikapni a leopárd mancsából a zsákmányát. Nem is beszélve a számtalan két ember nagyságú grizzly medvéről. Nem számoltam össze, de valószínűleg megtalálható volt a világ összes vadászható vadfaja

Avadászati kiállítások és vásárok sorában a FeHoVa 2004 következik, amely – mint azt már előző számunkban részletesen ismertettük – idén március 4–7. között, a Hungexpo Budapesti Vásárcsopont területén kerül megrendezésre. Természetesen a sok neves kiállító között a Magasles szerkesztősége is megtalálható lesz. Ezúton hívjuk meg Önt, barátait és ismerőseit a B pavilonban található standunkra, ahol továbbra is ingyenes apróhirdetési és változatlan előfizetési lehetőséggel, régebbi számok bemutatójával és kedvezményes vásárával, valamint filmvetítéssel várjuk kedves látogatóinkat.

teljes életnagyságban, vagy legalábbis nyakba kitömve. És lássunk csodát, ott voltak kiállítva a ma már fokozottan védett, egyáltalán nem vadászható vadfajok is, és a természetvédők nem gyűjtötték be őket. Ők maguk is jelen voltak egy kis standdal, magas rangú vezetőikkel, és szóba álltak velünk, válaszoltak kérdéseinkre is, sőt egy nem hivatalos kerekasztal-beszélgetésen sok kérdésben a véleményüket is elmondták.

Számunkra még egy érdekes előadás volt, melyet *Mr. Kabeta*, a zambiai természetvédelmi hivatal vezetője tartott. Elmondta, hogy tavaly engedélyezték újból a sportvadászatot Zambiában, és már le is vonták az első tapasztalatokat. A hivatalos vadászatok mellett észlelték, hogy megjelentek a nem hivatalos vadászatók is, és ezeket figyelmeztették első körben, de 2004-től már nem lesznek elnézőek. Akiknek nincs hivatalos engedélyük, nem fizették be az adókat és koncessziókat, azok ellen a törvény teljes szigorával fognak fellépni, függetlenül bőrük színétől. Elkobozzák a fegyvereiket, eszközeiket és megfizetik a talált trófeák után járó elmaradt adókat, szigorú pénzbeli büntetése-

ket fognak kiróni, és akár börtönbüntetés kiszabását is elképzelhetőnek tartják.

A kiállítók között megtaláltuk a különböző jótékonyági és oktatási intézményeket is. Az SCI külön programot működtet a mozgáskorlátozott vadászok számára, az ifjú vadászok számára, a vakon született gyermekek és az éhezők részére. Saját egészségügyi támogatási rendszert működtet tagjai részére, és a logisztikában járatlanok számára megszervezi a trófeák gyors és biztonságos célba juttatását.

A kiállítást egyébként *George Bush*, a jelenlegi elnök édesapja nyitotta meg és mondott beszédet a díszvacsorán. Mellette jelen volt még többek között a számunkra is ismert, szintén nyugdíjas *H. Norman Schwartzkopf* tábornok.

Az SCI jelmondata: *first for Hunters* – vagyis nyersfordításban: számunkra első a vadászok érdekképviselője. Ezek nemcsak szavak, valóban minden fórumon, beleértve a Fehér Házat is, kiállnak a vadászok érdekeiért, lobbiznak a túlzó természetvédelmi törvények ellen és hallatják szavukat.

Joe

Atavasz a dúvadazás időszaka. Erről azonban a vadászok hajlamosak megfeledkezni. Itt ugyanis a zsákmánynak nincs mutatós trófeája, de még izletes pecsenyéje sem. De két dolgot ne felejtsünk el: a dúvad is vad, elejtése pedig szintén vadászat. És aki elsősorban vadászni szeret, az nem fog csalódnni benne.

Dúvad vadászat

Márok Tamás

Ráadásul számos előnyös tulajdonsága van. 1. Az ide tartozó fajok egész évben, korlátozás nélkül elejthetők. 2. Nincs darabszám- vagy egyéb korlátozás. 3. Aki dúvadat lő, az biztosan hasznos dolgot művel. 4. Végül az idetartozó fajok akkor nyújtanak nekünk vadászati lehetőséget, amikor a hasznos fajok nem.

Persze a kártékony vad fogalma mára viszonlagossá vált. Mai ökológia szemléletünk nem tartja egyértelműen károsnak azokat a fajokat, amelyek veszélyeztetik a hasznos vadállományt. Ezért aztán nem „irtjuk”, csak „apasztjuk” őket. Ám régi tapasztalatom, hogy erős, nagy létszámú természetes apróvad csak ott él, ahol ez az apasztás igen intenzív.

Vegyük sorra a leggyakoribb fajokat! Az év januárral és rókanásszal kezdődik. Ha ekkor még hó is van, még eredményesebben vadászhatunk szép vörös ragadozónkra. Eredményes lehet a les, de még jobb, ha ezt hívással kombináljuk, nyúlsírással vagy egércincogással csaljuk puskánk elé az éhes rókát. Ha tiszta az idő és van egy kis holdfény, akár egész éjjel próbálkozhatunk. Erre az időszakra már „elfogynak” a fácán vadászatok, és sok helyen rókahajtásokat szerveznek. Legalkalmasabbak a kisebb nádasok, gazos árokpartok, ahol napközben a róka elfekhet. Rossz széllel jól hajtható, s ha az elállók csendben és elrejtözve állnak, könnyen meglőhetik a kilépő bundást. A mai rókasűrűség mellett nem lehetetlen egy nap 5-6 rókát is löni. Sok megyében megengedik az éjszakai lámpázást is, amely eredményes, bár kevésbé vadászias módszer, különösen, ha terepjáró-

(Zsila Sándor felvétele)

val járjuk be a területet keresztül-kasul. Párási időszokban izgalmas az ugrasztás. Ehhez kicsi, ugató, de nem túl fogós kutya a legjobb. A párok ugyanis napközben gyakran húzódnak be egy-egy kotorékba vagy kazalba. Csendben kell várakozni, de szép kapáslövésekre ad lehetőséget. A kotorékozás másik időszaka április-május. Akkor kölyökrókák lehetnek a föld alatti szálláson, és sokszor ott találjuk a szukát is.

A kárt okozó madarakat legnagyobb eséllyel március-áprilisban kereshetjük. A szarka és a szürke varjú eddigre elfoglalja a fészket, megkezdődik a tojásrakás és a kotlás. A szarka közép magas fára, bokrokra építi lakását, amely nagynak tűnik, és van teteje, sőt bejárata is! Csak egyik oldalról nyitott. Lombosodás előtt föl lehet térképezni a szarkafészkeket, s ha a kotlás már megindult, óvatosan rá kell cserkelni a fészkekre. Ha az ember a közelbe ért, kiabálásával vagy a fa megrúgásával fölriasztja a madarat. A fészkből kiperdülő szarka nyomban „leejt”, és igen furfangosan menekül, lövése igazán sportos feladat. Néha célszerűbb elengedni, majd jó takarásban letelepedni a fa alá, és a visszatérő madarat meglőni. Persze erre rá kell szánni az időt. Előfordul, hogy a gyanakvó madár hosszú percekig cserreg egy távolabbi fán, de csak nem akarózik neki visszajönni. A fészket szétlőni nem szabad, de nem is érdemes. Ilyenkor a rajta ülő tojó megmenekül, mert a sörétrajt fölfogja a vastag ágszövedék. A tojások valószínűleg összetörnek, de szarkánk vilámgyorsan újakat rak. Egyébként a szarkafészkekre gyakran költözik be fülesbagoly, úgyhogy a lövéssel legyűjű óvatosak.

Májusban, amikor a fák kilombosodtak, a kis szarkák is kikelnek. Ők az első időkben nem mennek el messze a fészektől, a környező fákon ücsörögnek. Egy ilyen szarkacsaládot nem nehéz becserkelni. Amilyen jó a madarak szeme, annyira nem törődnek

a zajjal. A legnagyobb csörtetéssel is alájuk mehetünk. Különösen kedvező a helyzet, ha egy szarkát sikerül leszárnyazni. A sebesült madár éktelen sivalkodásba kezd, s erre a környék összes szarkája odasereglik segíteni. Nem érdeklí őket a lövöldözés, szinte leverik a kalapunkat. Ilyenkor egész kolóniák lehetnek külön.

A szürke varjú estében hasonló az eljárás. Ez a madár fészket magas szálfára, ágvilába építi. A fészkeknek nincs teteje, kicsinek tűnik. A rajta ülő madárnak a farka és a feje gyakran kilátszik. Itt is eredményes lehet az ugrasztás, s a varjú nem olyan bravúros repülő, mint kisebb rokona. A lesbe ülés nem mindig lehetséges, mert a varjúfészkek alatt gyakran nincs megfelelő búvóhely a vadásznak. A feltérképezett dolmányosfészkeket is célszerű fölkeresni kelés után. A fiatal, tapasztalatlan madarakat gyakran szülőháruk környékén találjuk, és ők nem olyan óvatosak, mint az öregek. Aki sajnálja lelőni a kisvarjút, az ne feledje el, hogy minden kisvarjúból, ha megéri, nagy varjú lesz, ugyanolyan tojásrabló, az énekesmadarak fészkeinek fosztogatója, mint ősei voltak.

A kártékony szárnyasok apasztásának népszerű módja volt régen az uhuzás. Egy leskunyhó elé hajnalban uhubaglyot ültettek, s az éjszakai ragadozót nagy erővel támadták a nappali madarak. Ma élő bagollyal tilos az uhuzás. Mi a 80-as években műhuhával próbálkoztunk, kevés sikerrel, ami nem is csoda, hisz vad uhu manapság igen kevés van. Ráadásul védettek a nappali ragadozó madarak, melyek régen az egyik fő tételt jelentették az uhuzás zsákmánylistáján. De sok szarkát és varjút is lőttek ezzel a módszerrel, úgyhogy akinek vannak az uhuzásról mai tapasztalatai, azt érdeklődéssel olvasnám.

Volt idő, amikor a vadászok nem afrikai szafarikkal meg nagy agancsú bikákkal dicsekedtek, hanem azal, hány szarkát, varjút és rókát lőttek a területükön. S azzal bizony lehet is dicsekedni.

(Berta Béla felvétele)

– Nem lesz ez egy kicsit sok? – kérdezhették bárki, hiszen e kívánatos vadból egy is szép zsákmány, nemhogy kettő! Hiszen egy róka „birtokba vételéhez” is több tényezőnek kell egybeesnie. Először is a legfontosabb „kellék” maga a róka. Lévéen a vadász és puskája legtöbbször jelen van. Diána kegye – mely nélkül minden igyekezetünk hiábavaló – azonban már nincs mindig velünk!

Szó szerint a róka bőrére megy a játék, és a Teremtő nem akármilyen tulajdonságokkal ruházta fel e vadat. Mert bundájára természetesen nemcsak a hölgyek egy része, hanem elsősorban a róka tart igényt. S nagyon tud rá vigyázni! Nem is „veti le” egykönnyen, főleg nem akárkinek.

A róka nyári és téli bundája is értékes. A másik két évszakkal csak azért nem érdemes foglalkozni, mert ezekben átmeneti kabátot visel, viszonylag értéktelen prémmel. A téli az igazi! Ezt érdemes löni.

Ami előtt a harcos állatvédők fölkapnák fejüket, és rókaügyben megkongatnák a vészharangot, eláru-lom, nem teszünk nagy kárt a rókákban. Kiveszésétől sem kell tartani – nagyszerűen írt erről a januári számban *Márok Tamás* –, hiszen ellenfele sincs sok, csak időnként a veszettség vagy a rühösség, meg – elég ritkán – a puska.

*

– Most gyere vadászni, kettesével járnak a rókák a juhakolnál.

– Nem lesz ez egy kicsit sok?

– Majd meglátod...

Megláttam. Igaz, akkor már két órája ültem egy akácsorban. Tán nincs a világon annyi ruha, ami ilyenkor elég lenne. A róka lesvadászata meg olyan „mesterség”, amelyik nem nagyon tűri sem a zajt, sem a sok mozgást. A szél pedig minden kicsi rést megtalál. Ilyenkor kegyetlen lassan múlik az idő. Róka majd úgyis jön – mondták –, nem is egy. Lesz itt prém elég!

A nap még egy vörös-lilást pillantott az égre, a földre meg nem jutott más, csak a szürkület meg a hideg. Minden vadász tudja, hogy van a lesvadászatnak egy olyan negyedórája, amikor az ember úgy érzi, most indul meg az őz, vagy most kezdődik meg az esti réchúzás, netán éppen most kell jönni a rókának...

Erre mi jön? Egy fene nagy nyúl. Hol volt ökelme tavaly decemberben? Ilyenkor nyúl az ember a meszelató után, hogy egy kicsit körülnézzen, mert szemben, a szalmakazal tetején is mintha mozogna valami. Az ördögét neki, a Laci! Engem meg kiültetett ide a pergyóra, és ő most ágyazza be magát a szalmába. Az önzetlen „házigazda”! Onnan jobban is lát, nem is fázik annyira, én meg itt gubbasztok háromlábú kis

*Ezt lőttem!
pályázatunk e havi nyertese:*

Rókák – duplában

székemen, és majd megvesz az isten hidege. Oldalra kapom a látsövet, ne is lássam Lacit – de szemközt néz velem: a róka! Mögötte meg egy másik! Na, most nyugalom! A rókák kétszer olyan messze vannak, mint ameddig a sörét kárt tehetne bennük! Ám izgalmas a helyzet, lévén több esélyes. Ideális akkor, ha most nyomban legalább az egyik bejön, mondjuk úgy negyvenre. Ez lehet méter is, lépés is, mindkető jó távolság. Csakhogy a kazal felé mennek, szaglászva a havon. Most üt meg a guta! Nem engedem a képmezőből, legalább lássam még őket. Hol a másik? Azt nem látom, eltűnt. Vissza az elsőre... ő csak megy és megy. Lacinak látnia kell, még láthatja, nincs annyira sötét, meg a hó is világít.

– Durr! – Látta és lőtte!

A róka most már vagy fekszik, vagy világgá ment.

A kazal teteje még világos háttérben van, vadásztársam most kászálódik le róla. Messze volt, elhibázta. Ha messze volt, miért lőtt rá?!

*

Egyik szezon aztán a másikat követte, de róka nem esett. Pedig kerülgetek; fácskázások alkalmával, de más puskacsőve elé szaladtak vagy oldalt törtek ki a hajtásból. Az is előfordult, hogy mintegy három méterre egy vörös villanást láttam a sűrű nádasban – de már el is tűnt. Úgy látszott, nekem nem terem róka.

*

Ősz közepén, megunva Eger városának köregetegét – ahol akkor éltem –, inkább csak kirándulás jelleggel – puskával persze – kimentem a Berva-völgybe. Már délután fölkuorogtam egy szétesőfélben levő korhadt magaslesre. Mindenfélt láttam: egy nyúl belegelte magát a les alá, majd őzek jöttek ki a fenyvesből és röpködtek a galambok a fejem felett. Szarvaskőn lakó idős erdész-vadász barátom, Nahóczky Laci bácsi ugyan mondta, hogy a disznók is kijárnak, de nem lehet tudni pontosan, hol. Ám ha jönnek is, úgyis csak későn érnek az erdő szélére. Tegyük csak vastagabb sörétet a csővekbe a gyöngygolyó helyett, hátha kivált egy róka?! Az őszi rókaprém is nagyon szép már, csak éppen nem olyan vastag, mint a téli bunda.

A nap már átbillent a horizonton, csak a rigók fújták még az altatót, közelgett az este. Én meg visszacsereletem a patronokat – kár volt! Valami mágikus erő balra húzta a fejem: ott ült a „koma”, kint a fenyők szélén, mellette meg a nyúl... Nem, ez nem lehet igaz! A másik is róka! És elindultak felém... Amilyen lassan csak tudtam, vállamhoz emeltem a puskát. A célgömb az első róka orrán... tudómben fogytán a levegő... már csak harminc méter... már csak hús... elnyomtam puhán a billentyűt – Durr!

Az egyik eldőlt, de a másik perdült vissza – és vágta. Orra elé „tettem” a célgömböt – és alatta porzott a golyó...

Elővettem a kis pipámat: nicsak, remeg a kezem?! Hát igen, túl szép lett volna, ha a másik is fekszik...

*

Eljött a késő ősz is. Bizony már csípősek a hajnalok meg az esték, a pókhálón reggelre deres a harmat. A lomb java részét elhordta a szél. Ma is kint csavargok az erdőn, inkább csak álldogálok. Egy 3-4 méter széles nyiladékhöz érek, a vén csertölgy mellett. Puskám a vállamon, minek szorongassam, csupán bal kezem nyugszik rajta. A nyiladék egyik oldala sűrű cseres, vagy 40 lépésre a kanyar. Amint végignézek

rajta, most éppen ott lépked a róka! De máris fordul vissza, nyomában a másik! Hangtalanul csúsztatom le vállamról a szíjat – de a látomás eltűnt. Valami gyanús lehetett a „komának”, mert az egyik visszalépett. Dörrent is az IZS abban a pillanatban, ahogy a tus vége a vállamat érte.

A rókát meg szinte elseperte a lövés.

De hol a másik?! A bal cső még töltve – várok. A vastag törzs mellől alig látok ki, pedig ott sejtem a rókát, a cseresben. A következő pillanatban csak két hegyes fület látok a fiatalos szélén, és ahogy a célgömb odacsúszik, lövök.

Odasietek, és ott fekszik a róka, nincs messzebb 30 méternél. A másik meg tőle három lépésre!

Hogy is volt?! Szagot nem kaphattak, mert akkor közelemben se jönnek. Lövésem után nem ürítettem a puskát, ami feltétlen zajjal járt volna. A második róka a fegyver durranására csak pár métert ugrott el, nem tudta, valójában mi is történt, a tarsa hova tűnt?

És nem utolsósorban a szerencsét említeném, mely ez alkalommal velem volt, hála neked, Szent Hubert...

*Ferenczy Ferenc
Tatabánya*

Néhány gondolat a malacozásról...

A 70-es években az őzről mondták azt, hogy a „jövő vadja”! Az is lett, mármint a jelen vadja. Am ebben nincs egyedül, sőt! Az őzön is túltett a vaddisznó, amely mára szinte mindenki vadjává vált. A megváltozott körülmények kicsalagták korábbi élőhelyéről – az erdőből –, s ma

már hazánkban szinte mindenütt megtalálható. Nagyfokú alkalmazkodóképessége is hozzásegítette ahhoz, hogy új területeket népesítsen be. Vannak olyan területek, ahol évtizedekkel ezelőtt a hírért sem hallották, mára viszont az éves teríték elérheti az 50-60 példányt is.

A mi európai vaddisznóink szaporodásukhoz nem igényelnek különleges élőhelyet. A fő szempont, hogy legyen elegendő búvóhelyük, és a táplálékért se kelljen messzire eltávolodniuk a fialóvacoktól. Emellett az oly fontos dagonyázáshoz szükségük van kisebb tócsákra, gödrökre vagy pocsolyákra. Ha mindez rendelkezésükre áll, térhódításuknak gátat szabni szinte lehetetlen.

Néhány évvel ezelőtt, amikor hajnali szalonkázásból a vadászházunk felé sétáltam, egy malacozóvacokra lettem figyelmes. Érdekes módon a koca, nem törődve a közeli faszénégető munkások és az erdészeti gépek zajával, nyugodtan gondozta csemétéit. Ezt a területrészt már évek óta nem vadásztuk, mivel egy nagyobb vadrejtő sűrű közelében helyezkedett el. Vélhetően ez a koca hozzászokott a különös körülményekhez, és fiait is csak akkor vezette be a bozótos aljnövényzetbe, amikor néhány nap múlva hidegre, szelesre fordult az idő.

Más alkalommal vadászterületünk egy kimondottan apróvadász részén ellenőriztem, mekkora kárt tett a mostoha téli időjárás az apróvadászokban, amikor egy nagyobb nádfoltban furcsa építményre lettem figyelmes: egy kidőlt, előregeedett fűzfa alatt összehordott nád- és sáshalom díszelgett. Kíváncsiságom-

nak köszönhetően két órát csücsülhettem egy másik korhadt fa tetejében. A szorult helyzetben lélekjelenlétem és a közeli fa mentett meg. A koca ugyanis támadott, és láthatóan nem viccelt! A történethez mindjárt hozzá is teszem, hogy majd tizenöt éve vadászom, túl vagyok a 135. vaddisznóm elejtésén, de soha nem éreztem magam olyan kényelmetlenül, mint akkor. Ilyen agresszivitásról addig csak elbeszélésekből hallottam. Az „én kocám” a malacait a találkozásunktól számított második napon elvezette a mintegy két kilométerre lévő erdőségbe, így kapcsolatunk hamar megszakadt.

Félelmük és rejtett életmódjuk miatt a vaddisznók szabad vadászterületen csak nagyon nehezen tanulmányozhatók. Ivadékogondozásról és -ápolásról szóló hosszabb tanulmányokat *Gundlach* végzett 1964–66 között. Majd a 70-es évek elejétől kezdődően *Heinz Meynhardt* folytatott hasonló megfigyeléseket, amelyről *Vaddisznóriport* című könyvében olvashatunk. Cikkem megírásában saját megfigyeléseim egészítéseként a két tudós munkáit is felhasználtam.

Enyhe teleken a kocák rendszerint már január végén malacoznak, melynek veszélye az, hogy az utolsó hajtások alkalmával akár már malacos kocát is lőhetünk, lévén ekkor egyedül kerül a vadászok elé.

Azonban az is előfordul, a többszöri bűgás vagy a késői fejlődés eredményeképpen, hogy nyár végén még gyenge malacokkal találkozunk. Az ilyen apróságok a kemény hideg beálltával nagy valószínűséggel elpusztulnak. Amelyek átvészelik a telet, ivarérettségüket később érik el, így rosszkor is bűgnak, ezáltal ismét csak rosszkor hozzák világra utódaikat.

A koca, amikor érzi, hogy hamarosan eljön a malacozás ideje, alkalmas helyet keres magának. Hatalmas mennyiségű száraz növényzetet tép ki, amelyet nagy halmokba hord össze. Gyakran előfordul, hogy az előző évi malacok is elkísérik anyjukat, de a fialóvacokhoz nekik sem szabad közel menniük. A vacok elkészültével a koca bebűjlik, és elkezdődik a

malacozás. A vadmalacok nyitott szemmel és teljesen szőrösen születnek, már néhány órával a születésük után rendkívül vidámak és élénken játszadoznak.

Az utódok száma kocánként igen változó lehet, amit az állat korával lehet kapcsolatba hozni. Megfigyelések szerint ez a szám egy és tíz között ingadozik. Egy koca tulajdonképpen nem tud tíznél több malacot felnevelni, mivel csak öt pár csecsbimbója van. Közülük is az elsők igen kevés tejet adnak.

A szopási viselkedésekről így ír *Gundlach*: „Közvetlen világrajövetelük után a malacok a koca hasi tájéka felé mozognak, és a csecsbimbókat keresik. A házidisznók ezt már akkor megteszik, amikor még köldökszínörjuk sincs leválasztva. A csecsek felé való igyekvést nyilvánvalóan a meleg- és az érintkezési inger irányítja, ugyanígy a malacok mindig arra törekednek, hogy anyjuk testével kapcsolatban maradjanak. Fejük ide-oda imbolygó, kereső mozgása nem észlelhető. Szájszervi mechanizmusuk teljesen kifejldött, és szavatolja a csecsbimbó megtalálását.”

A malacok kezdetben állandóan változtatják a csecsbimbókat, a csecshőség kialakulása 4-5 hetes korra tehető. Ekkorra minden malac megkívánja, hogy saját egyéni csecsbimbója legyen. Ennek eredményeképpen az anyakocának csak annyi szopott csecse van, ahány malacot vezet.

A malacok fészekhágyását nagymértékben befolyásolja az időjárás, ez kedvező feltételek mellett már a negyedik napon bekövetkezhet. Természetesen ekkor még csak a közvetlen környezetet fedezik fel. Amennyiben az időjárás nem megfelelő, családi közösségekben előfordul, hogy egy vacokban (amely általában a vezérkocáé) több koca malacai is menedékre találhatnak. A kismalacok igencsak fázósak és egymás hegyén-hátán melegszenek. A nyolcadik naptól már nappal nem maradnak többé a vacokban, hanem kisebb élelemszerző körútjára követik anyjukat.

Heinz Meynhardt a vaddisznónak a fialóvacoknál tanúsított viselkedésével kapcsolatban a következő következtetéseket vont le:

„1. Ha az anyakoca azt akarja, hogy a malacai kövessék vagy hogy szopjanak, akkor bizonyos csalogató hangokat hallat. Ezzel szemben a malacok visítással, sívalkodással jelzik, hogy szopni akarnak.

2. Az első 14–21 napban még nincsen semmilyen szopási rend, a malacok életének negyedik hetéig azonban biztosan kialakul.

3. Az anyakoca és malacai a hang és szag alapján ismerik fel kölcsönösen egymást.

4. Az anyakocának eleinte teljesen mindegy, kinek a malacait szopatja.

5. A családi közösséghez tartozó összes malac őrzéséért és vezetéséért minden anyakoca felelősnek érzi magát.

6. A társas testápolás a fialóvacokban még nem volt megfigyelhető, a vacokon kívül kb. a negyedik-ötödik naptól kezdve a kocák naponta többször is megtisztogatják orrlyukaikkal a malacokat. Az idegen testeket, mint például a füljegyeket kiharapják.

7. A társas testápolást az anyakoca nemcsak saját fiait gyakorolja, hanem a családi közösség bármelyik más malacát is tisztogatja.

8. A dörgölődést a malacok már négy-öt napos korukban elkezdik. Kezdetben még nagyon ügyetlenül csinálják, előbb nyilván bele kell tanulniuk.

9. Az anyának vagy a konda egy másik tagjának figyelmeztető jelére a malacok lelapulnak, s ekkor sávrajzolataik következtében majdnem láthatatlanokká válnak.

10. Tíz-tizenégy napos korukban a malacok szilárd táplálékot is kezdenek fogyasztani.

11. A fialóvacokban a malacok játékos harci viselkedése már pár órával születésük után tapasztalható.

12. A malacok még nem szerepelnek a csoport rangsorában. Különleges bánásmódban részesülnek. Legkésőbb tíz hónapos korukra azonban a rangsor kialakultnak tekinthető.”

A vaddisznó vadgazdasági szempontból a legproduktívabb vadfaj, mivel rendkívül nagy évi szaporulat viszonylag kis létszámú törzsalomány mellett is minden évben magas kilövési számot engedélyez. Mindentől függetlenül tiszteljük ezt a sokunk számára oly nemes vadat, amelynek nemcsak a vadászata, hanem pusztá látványa is nagyszerű élményt nyújt.

Gógh Pál

(Haszon Gábor felvétele)

(Haszon Gábor felvétele)

Őznyomok

Takács Szabolcs

Az őz (*Capreolus caprealus* L.) leginkább a sík vidékek vadja, de megtalálható a hegysekben is, hazánkban szinte mindenütt előfordulhat.

Párosujjú patás, lábnyoma ívesen hegyesedik, alakja karcsú, szív alakú. A sarokvánkos a nyomnak legfeljebb harmadrésze, ellentétben a dämvedélval. Futás közben szétnyílnak a csülkök, így ez utal mozgásformájára. A nyom hosszúsága 40–65 mm, szélessége 25–40 mm. Lépéshossza 35–50 cm. Az álcülök csak mély hóban, sárban vagy homokban látható, de soha nem szélesebb a csülök lenyomatánál.

Különösebb vackot nem épít, néha kisebb teknőt kapar magának, melynek átmérője kb. 30–50 cm.

Főleg lágyszárú növényekkel, rügyekkel, levelekkel és gabonával táplálkozik, de télen lehánthatja a fák kérgét, egészen 1 méter magasságig.

Hullatéka hosszúkás boggyó, 0,5–1 cm-es, melyeknek szerint különböző: a suta esetében mindkét végén lekerekített, a bak esetében egyik végén kis dudor található, míg a másik vége homorú. A bak vi-

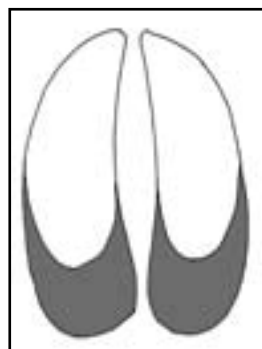
Őz koponya (suta)

zelete a hátsó lábak nyoma előtt található, a sutáké általában kissé a hátsó lábak mögött.

Jellegzetes hangja a riasztás, egy vagy rövid szünetekkel megszakított sorozatos erőteljes böffenésszerű hang, mely leginkább egy kutya mély vakkantásához hasonlítható. Ismert az üzekedő suta hívóhangja és a gida sírása is.

Koponyájának hossza 172–190 mm, szélessége 79–92 mm. Szemürege hátulról zárt. Metszőfogai a felső fogsorban hiányoznak. Bak esetében a koponyatetőn agancs vagy agancstő található. Fogképlete: 0033/4033=32.

Főleg tavasszal és a nyár elején hagy hátra kaparásokat területjelzőként. Agancstisztítás idején (április–május) bokron, kisebb fákön véres dörzsölésnyomokat találhatunk, nem ritkán ottmaradt barkadarabok is felfedezhetők. Üzekedéskor a bak hajtja a sutát,

Őz lábnyomának sematikus ábrázolása.

1-2 napos őznyom, ahol az álcülök lenyomata is látszik.

Csapos, villás, hatos őz agancs.

így egy letaposott kör – ún. ördöggyűrű – alakul ki a fűben. A bak agancsát október–novemberben hullajtja, melynek legnagyobb hosszúsága legfeljebb 25 cm és általában legfeljebb háromágú, bár előfordulhat egy-egy „szabálytalan” negyedik ág is. Az őz 2 éves koráig az agancs ágai rövidek és tompák, de erőteljesek. Középkorában az ágak hosszabbak és hegye-

sek, az agancs arányosan vastag alul és felül. Idősebb korban az agancstő erőteljesebb, az ágak ismét rövidek, de hegyesek. Az agancs levetési síkjából is következtethetünk az állat korára: ha az agancs levetési síkja homorú, az állat idősebb, ha egyenes, középkorú, ha domború, akkor fiatalabb volt. Az őz soha nem dagonyázik!

Hegyaljai Vadászbolt

Budapest XIII. Visegrádi u. 9. sz.
/volt MAVAD bolt/
Tel: 239-1333, 06-30/9515-663

Árukészletünk:

- golyós és sörtes vadászfegyverek
- gáz - riasztó és maroklégfegyverek
- legfegyverek, főbert pisztolyok
- karesó és fegyver távcsövek
- golyós és sörtes löszerek
- egyéb vadászati kiegészítők, felszerelések
- minőségi vadászruházat
- ajándék tárgyak
- bizományosi fegyverek értékesítése

Aki üzletünkben 300 ezer forint feletti vásárlást tesz meg, a bakonyi területén egy vadászati területet kap.

Szolgáltatásaink:

Fegyver javító műhelyünkben leginkább Büszke György /váltója minden típusú fegyverek javítására, karbantartására felkészült.

Üzletünkben rendelkezésünkre állnak az értéklődő vadászok.

Nyitva tartás: hétfő – péntek: 09-17-ig szombat: 09-13-ig

Tisztelettel várjuk vásárlóinkat.

1077 Budapest, Wesselényi u. 74.
Tel.: 322-4002 • Fax: 342-2753
Nyitva: H–Cs 8,30–17; P 8,30–14,30

CONT-ECO KFT.

9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel./fax: 94/325-672
conteco@axelero.hu • www.cont-eco.hu

Elektromos és mechanikus
vadászélhárító kerítések építése,
villanypásztorok kis- és nagykereskedelme.

KIVITELEZÉS • KERESKEDELEM
SZOLGÁLTATÁS

Mennyi az anyyi?

Első szempont természetesen az ár. Általában elmondható, hogy a lábbelik ára arányban van a minőségükkel. Ne gondoljuk, hogy a kínai zugárusnál vásárolt darab ugyanazt nyújtja, mint a vagy tízszeres áron értékesített márkás termék. Mivel a bakancs meg lehetőségen tartós jószág, érdemes jó minőségű, drágább gyártmányt venni, ha teheti az ember. A hosszú kihordási idő alatt bőven megtérül a többletkiadás.

Goretex vagy sem?

Beázott cipőben gyalogolni igen kellemetlen, ezt már korán felismerte az emberiség. Ezért hosszú idő óta próbálkozik a vízhatlan lábbeli megalkotásával. A gumicsizma vízhatlan, de belefűlled a láb, mert nem szelődik. Az ideális megoldásnál az izzadság nedvessége kifelé párolog, de a kinti víz nem jön befelé. Részeredmények születtek (mindenféle paszták, gumitalp, gojzervarrás, kalucsni és egyebek), de igazi áttörést nem sikerült elérni. (Hogy a feladat nem egyszerű, jól mutatja, hogy előbb valósult meg a holdra szállás, mint a vízhatlan cipő!) Aztán jött egy Gore nevű úr, és megoldotta a problémát. Azóta van Goretex és vízhatlan lábbeli. És mindenkinek csak azt tudom tanácsolni, hogy a sivatagba is ilyet húzzon. Gore úr találmánya minden elképzelhető módon védett a másolás ellen. Mégis találkozni más márkaneven ajánlott termékkel, melyről azonos tulajdonságokat állít a gyártója. Biztos van közöttük remek gyártmány is, de nem árt az elővigyázatosság.

Melyiket szeressem?

Ha már eldöntöttük, hogy körülbelül milyen árú bakancsot veszünk, akkor következnek a további kérdések. Azt kell tisztáznunk magunkban, milyen körülmények között akarjuk használni az új lábbelit. Mert míg az univerzális bakancsok minden körülményre egyformán használhatók, de egyikre sem ideálisak, addig az újfajta, specializált bőrremekek egyféle körülményre ugyan nagyon jók, a többire viszont sokkal kevésbé. A valamirevaló gyártók pontosan megadják, melyik modell mire alkalmas, milyen magasságra, milyen terepre, milyen hőmérsékletre készült. A különböző kiviteleknek nemcsak a szármagassága, fűzése, bélése tér el, de a gumitalp mintázata is. (Gumitalp alatt ma legin-

Bakancsot! – de melyet?

Halmágyi Takács István

kább Vibram elnevezésű anyagot értenek.) Érdemes tehát alaposan áttanulmányozni a katalógusokat, mielőtt bakancsot választanánk.

Hazai vadászati viszonyok között nemcsak felesleges, de egyenesen hiba olyan bakancsot venni, ami 3000 méteres magasságra vagy pláne e fölé készült. Persze, aki magas hegyekbe indul vadászni, az ilyet válasszon.

Ajánlatos egy pillantást vetni a készítmény súlyára is. Bár általában igaz, hogy minél melegebb és erősebb egy cipő, annál nehezebb, de az egyes gyártmányok között eltérés lehet. Míg egy univerzális használatú bakancs 70 dkg körüli súlyt nyom, addig a magas szárú téli bakancsok 90 dkg nehezek. A súlykülönbség nem tűnik nagynak, de néhány kilométer gyaloglás után bizony megérezzük az eltérést.

Bakacs alatt általában magas szárú lábbelit értünk. Nagyon jók lehetnek a félmagas szárú túracipők is, de nem pótolják, hanem kiegészítik a bakancsot. Ugyanígy, ritka körülményektől eltekintve, nincs értelme a túl magas szárnak sem. Ahogy a hosszabb csövű puska nem lö pontosabban, a magasabb szár sem fogja jobban a lábat. Ilyet leginkább a mély hóban való gyalogláshoz készítik a gyártók, Polar, Tundra és hasonló fantázianeveken. Külön kategóriát képviselnek a téli hótaposók, ezekkel most nem foglalkozunk.

Ha külföldi vadászúthoz vásárolunk bakancsot, először alaposan érdeklődjünk utána, milyen körülmények fogadnak majd bennünket, ennek ismeretében válasszunk lábbelit. (Namíbiába gyakran parafasisakban érkezik a kezdő Afrika-vadász, és majd megfagy az éjszakai lesen, amikor fagypontra alá is süllyedhet a hőmérő.) Az észak-amerikai lovas vadászatokhoz is bakancs való, nem csizma. Az elővigyázatosabbak kicsit megfaragják a talp közepén a gumirecétet, hogy könnyebb legyen kihúzni a lábat a kengyelből.

Hol vannak már azok az idők, mikor a vadászember a honvédségtől vagy a munkás-őrségtől szocializált surranóban járta az erdőt... Nincs munkásőrség (hála istennek), sőt lassan honvédség sem lesz, de bakancs az van, rengeteg márka, számtalan típus kínálja magát. De melyiket érdemes megvenni?

Ajándék klímával... Akár csak a lovasút, éppúgy a múlté a „téli három zoknit húzunk, nyáron meg lötyög a lábunkon” tanítása is. A bakancs akkor tartja jól bokánkat, lábunkat, ha megfelelő méretű. Olyat választunk, amelybe egy vastag zoknit húzva kényelmesen elfér a lábunk, de a lábbeli tart. Nyáron kicsit vékonyabb fuszeklival is hordható lesz, télen pedig egy vékony selymezoknit húzva a vastag alá, jelentősen megnöveljük a hőszigetelést.

Javítja a lábbeli hőtartó képességét a pótlólóg berakható, hőszigetelő, talpboltozat-támaszos „air-active” talpbetét. Aki erre vágyik, már a vásárláskor ilyennel próbálja a bakancsot, mert fél-egy számmal nagyobbat kell venni, hogy a betétnek legyen helye. Ha viszont valaki túl nagy lábbelit vásárolt, ezzel javíthat valamelyest a helyzetet. Akinek ez is kevés, az téli vásárláshoz bélelt bakancsot, amelyben – általában Thinsulate – hőszigetelés javítja a hőkomfortot. Ezt persze nyáron nem tudja felvenni, ha nem akar megfőni benne. Vásárolhat viszont melegebbre való, könnyű, szellős, sokszor textilbetétes nyári bakancsot a téli mellé – ha bírja a pénztárcája a két lábbeli árát.

Cipőt a cipőboltból!

A fentiekből jól látszik, hogy érdemes a bakancsvásárlást átgondolni, és a számunkra legmegfelelőbbet megvásárolni, ahelyett, hogy megelégednénk az első megfelelő árfekvésű, vízhatlan és kényelmesnek tűnő lábbelivel. Ezért érdemes szaküzletbe menni, mert sajnos a kisebb boltokban általában nem található meg még egy gyártó teljes termékkálaja sem, nemhogy több cipőgyár termékeinek teljes kínálata.

Ha hóban használjuk a cipőipar remekét, tanácsos lábszárvédőt, ún. „kamásnit” húzni. A hagyományos osztrák darab filcből készül és fűzős, a modernebb impregnált anyagból és cipzáras. A választás ízlés kérdése, bár aki német nyelvterületre indul vadászni, annak a tradicionálisat javaslom, arra az a mód. Célja mindkettőnek azonos, megakadályozni, hogy a hó a bakancs szára tetejénél bepotyogjon a lábbelibe, ezzel belül-

ről áztatva el. Ezenkívül azt is meggátolja, hogy a hűvös szellő a nadrágszárunk alá fújjon. A jobbak alul keresztben a talp alatt átszatolósak, így nem csúsznak fel megtömörödött, jégkérges havat taposva sem.

Bejártós a bakancsom!

Az új bakancsot először be kell jártni, mint hajdan a Moszkvicsot. Aki e nélkül indul komoly útra vele, hólyagokkal, véresre feltört lábbal fizethet könnyelműségéért. Javasolom először otthon, lakáson belül hordani egy kicsit, aztán rövidebb sétákra. Igaz, családjunk csodálkozhat, ha pizzamában és bakancsban nézzük a televíziót, de így az új szerzemény lassan lábunk formájához idomul, kevésbé töri fel. Persze igazán lábhoz álló csak többhetes intenzív használat után lesz a lábtű. És mire igazán kényelmesre tapostuk, kezdetünk új után járni.

Öreg jószág szivatóval indul...

Persze minél öregebb, lábunkhoz alakultabb a bakancs, annál több gondoskodást igényel. Fontos tudni, hogy a Goretex sem csodaszer. Megfelelő kezelés és ápolás nélkül hamar oda a vízállóság. De ilyen cipőt csak hozzá való pasztával és spray-vel szabad kezelni, különben tönkretesszük a vízhatlanságot biztosító membránt. Mindenképp javítja a vízállóságot, ha az újonnan vásárolt lábbelit vastagon bekenjük pasztával és kitesszük a nyári napra. A felolvadó krémet magába szívja a bőr. A módszer időnként ismétlődő.

Eláztam!

Hiába minden, előfordul ez is. Ha a lábbeli viselője ázik el, egy jó alvás és egy aszpirin segít. Más a helyzet, ha a bakancs ázik át. Ilyenkor óvatosságnak kell lenni a szárítgatással, mert a túl hirtelen, túl melegen történő szárítás tönkretetheti a bőrt. A táborház, erősen izzó vaskályha melletti szárítást lehetőleg kerüljük, ha muszáj, minél messzebből, óvatosabban. Türelmetlenségünkben 5 perc alatt tönkretethetjük kedvenc cipőnk. Aki nagyon tocsogós terepre készül vadászni, vihet magával két pár lábbelit. Így van idő a száradásra, és ő mindig szárazba bújhat.

Aki kedvet kapott a tudományos alapokon történő bakancsvásárláshoz, az húzzon jó kényelmes papucsot, és mélyedjen el a katalógusokban!

Ha valami csoda folytán ma feltámadna az eredetileg a XV. században élt, tisztességben megőszült (esetleg megkopaszodott) Bartolomeo Beretta mester, ki a róla elnevezett céget alapította, biztosan nem hinne a szemének, odalenne a csodálkozástól. Hisz ő még csak „bedolgozóként” készített fegyvercsöveket más manufaktúrák rendelésére, ma pedig a Val Trompia régió Gardone városában lévő komoly gyárban a hadifegyverektől az önvédelmi pisztolyokig sok mindent készítenek. Kínálják például a Modell 1873-as „béketeremtő” Colt revolver mását is, igen jó minőségben méghozzá. De azért főleg a vadászpuskák, azokon belül az utolérhetetlen kvalitású félautomata sörétesek öregbítik a hírnevét és dicsőségét az olasz trösztnek.

A hónap puskája

Ezüstsólyom

Kovács László

S persze készülnek náluk bock és hagyományos csőelrendezésű sörétesek is, ezek közül jelen írásban utóbbiakról lesz szó, amelyek modelljelölése **471 Silver Hawk**, magyarra fordítva: ezüstsólyom. A 12x76-os kaliberűeket 610/660/710 milliméteres csövekkel gyártják, míg 20x76-os ürméretben két csőhossz, 660 és 710 mm-es között lehet választani. Csak az érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy a kifejezetten sörétes fegyverből kilőhető SL lövedékekhez

szintén készítenek ilyen típusú, Modell 471 Silver Hawk Slug puskát, amelynek csöve 560, illetve 610 milliméteresre szabott. Természetesen nyílt irányzékkel is ellátják, és kifejezetten hajtás- vagy utánkereső puskaként szolgál. Például nagyszerűen lehet Tunéziában disznóra vadászni vele, ott ugyanis tilos golyós puskákat tartani, használni, tehát a pontosan hordó „bádogcsövek” hivattottak átvenni a huzagolt csövű Mauserok, Mannlicherok szerepét, feladatait.

Visszatérve a sörétes változatokra; ezek nikkelkróm-molibdén ötvözetből kialakított csövei kívülről gyönyörű mélykék felületi kezelést kaptak, míg belül a furatok kemény krómozottak. Minden puskához öt különböző cserélhető csőszűkítő alkatrészt adnak, méret szerint teljeset, háromnegyedest, feleket, negyedest és hengerest. A puskából acélsörétes töltények is bátran kilőhetők, annak károsodása nélkül. (Ennek ellenére inkább az ólomtöltetűeket ajánlom ehhez is.) Amúgy boxlakatos, monoblokk csőkö-

téssel. A zárttest, elsütőbillentyű, annak sátorvasa, valamint a felső nyitókulcs övezüst színű. A rendszerkamrát szolid virágmintás angol jellegű vésés díszíti. Biztosítása a szokott helyen – agyonyakon – található, nem automatikus, bár rendelésre úgy is kapható, és a billentyűre, valamint az ütőelemre hat. A puska tömege, kalibertől és csőhossztól függően kb. 2,7–3,2 kg. Pisztolyfogásos és anélküli egyenes angol agyazással egyaránt szerelik. A rovátkázás az előagyron és tusnyakon huszonhárom vonás hüvelykenként. Ez tökéletes méret hozzá, mert nem túl durva recézésű, tehát elegáns, ugyanakkor mégis kitűnő fogást ad a kéznek. Az előagy annak elején egy gomb benyomásával nyitható, szerelhető le a csőpárról. A tus sötét bakelit agyaltalpban végződik.

A magam részéről egy 20-as kaliberű

„ezüstsólymot” vizsgáltam meg alaposabban. Igen jól kézre állt, egyetlen bajom az volt vele, hogy egybillentyűs, de külön kérésre kettővel is szállítják. Persze felár ellenében... Sosem tudtam megérteni, miért jó, ha a sörétes duplának mindössze egyetlen elsütőbillentyűje van. Biztos, hogy sportlövész bockoknál ez a megoldás előnyös, de vadászaton? Inkább a mutatójajomat váltogatom a két ravasz között, attól függően, hogy a szűkebb vagy a bővebb csővel szeretnék löni, mintsem jobbra-balra tologatni a biztosítóba épített sorrendváltót, amit előbb-utóbb úgysis eltévesztek. De még ha tökéletesen hozzászoknék is, hátrányosabb a bonyolultabb szerkezete miatt, hiszen hamarabb elromolhat. A fegyverműhelyekbe elég sok egybillentyűs „beduplázó” sörétest adnak be javítani, mindenféle gyártmányt. Ettől eltekintve a kezemben tartott 20-as Beretta számomra sokkal elegánsabbnak tűnt, mint az osztrák–német ipar hasonló vízszintes csőelrendezésű termékei. No azért nem

Technikai adatok 20-as kalibernél

- Gyártmány: Beretta Modell 471 Silver Hawk
- Kaliber: 20x76 (Magnum)
- Szerkezet: boxlakatos, ejektoros, hagyományos csőelrendezésű duplapuska
- Csőhossz: 660, illetve 710 mm
- Csőszűkítések (choke-ok): öt darab különböző szűkítésű alkatrészt
- Agyazás hossza: 365 mm
- Tömeg: kb. 2,7 kg (660 mm-es csőhosszúság esetén)
- Agyazás: diófa alapanyagú, ami az átlagosnál jobb minőségű, egyenes vonalvezetésű, bakelit agyaltalpban végződik. Olajos felületi kezelésű.
- Biztosítás: tolokás megoldású gomb a tusnyakon, azt előretolva kerül tűzkész állapotba a fegyver.
- Egyéb: nagyon kellemes fogású, gyönyörű fegyver. Minden magyarországi apróvad vadászatához megfelelő. Viszont vízi vadra – főleg vadlúdra gondolva – ajánlatosabb 12x76-os kaliberben beszerezni.

annyira, mint egy angol Purdey vagy mint a spanyol AYA Modell No. 4, amely köztudomásúlag igen jó kópiája a drága brit söréteseknek, de míg azok klasszikusak, addig a Berettában több a modernség, frissebb design.

Összességében nagyon kellemes puska, agyazása is gyönyörűerezésű diófából készül. Alighanem pont ehhez a modellhez válogatják ki a legszebbeket, leszámítva igazán luxustermékeiket, pl. a Modell 689 Gold Sable duplagolyóst. De hát árfekvésben is óriási a különbség köztük. Ugyanakkor viszont félautomatában vagy bockban sosem került a szemem elé olyan széperezésű tus, mint amivel a hagyományos csőelrendezésű sörétesek büszkélkedhetnek.

Akit érdekel, erről a típusról további adatokat találhat a www.beretta.com honlapon.

Tudomásom szerint Wilhelm Brenneke (1865–1951), a kiváló német tölténytervező szakember először az akkor már széles körben elterjedt 8x57JS hadilőszerszerű hüvelyét hosszabbította meg 57-ről 64 milliméterre 1912-ben. S ezt az új munitiót aztán felkínálta a hadseregnek, és noha elődjénél jobb ballisztikai tulajdon-

ságokkal bírt, mégsem vezették be, maradt a régi Mauser termék. Vadászváltózatban viszont máig használják, ámbar napjainkban elég kevés puskatípust csöveznek hozzá, nincs divatban. Annál inkább a következő próbálkozása, a szintén berlini üzemében, 1917-ben készített 7x64 Brenneke.

A hónap története Briliáns Brenneke

Ebből sem lett hadilőszerszerű, ellenben tüneményes sikert aratott a Közép- és Nyugat-Európában vadászók között. Ma is egyike a legkapósabb ismétlőpuska-töltényeknek. Gondosan megválasztott lövedéktípussal szerelve a rókától a medvéig mindenre megfelel. Minden nagyobb európai tölténygyár, s néhány amerikai szintén készíti, sokféle változatban, pl.: RWS, Sako, Norma, Sellier & Bellot, Geco, Lapua, Blaser stb. Lövedéktömegét tekintve általában 7,97 grammostól (123 grains) 11,47 grammosig (177 grains) terjed a skála. A 10 g körüli tömeg tekinthető hozzá univerzálisnak. Például ilyen a Blaser CDP jelzésű 10,04 grammos, melynek gáznyomása 3600 bar, a lövedék kezdő sebessége 860 m/s, ugyanez az érték 100 és 200 méteren pedig: 788 m/s és 720 m/s. Energiája ugyanott mérve: 3698, 3104 és 2589 joule. Optimális belövésnél 50 méteren 1,2 cm, 100-on 3,9 cm, 150-en 2,5 cm magaslovást kapunk, míg 200-on mindössze 3,4 centimétert esik a lövedék, 300-on viszont már közel 30 centit. Egyike a világ legharmonikusabb, egyben legsokoldalúbb vadásztöltényeinek. Ha valaki Magyarországon csak egyetlenegy golyóssal kíván vadászni, pontosan erre a kaliberre hívom fel a figyelmét. Azzal a megszorítással, ha várhatólag több özet, dámot, mufont lő, mint vaddisznót és bőgő bikát, akkor ez szinte maga a tökély számára, viszont igazán erős, szívszűk vadra árnyalatnyival jobb választásnak bizonyulna a .30-06 Springfield. Az valamivel nehezebb lövedékkel is beszerezhető, és annak átmérője is nagyobb valamivel, ezért megfelelőbb vadkanra, gibbikára.

Ha az észak-amerikaiak nem ódzkodnának annyira

a metrikus kaliberektől, európai származékoktól, akkor ott is biztosan sikert aratott volna. Így azonban – talán hogy várható népszerűségének gátat vessenek – előbb a .270 Winchestert, majd a .280 Remington ötölték ki, amelyek nagyjából ugyanarra a feladatra képesek, csak hüvelyük a közismert .30-06 Springfieldből van kialakítva, míg az elsőnek említett lövedék átmérője 6,9 mm, a második pedig ugyanaz, 7 milliméteres, mint a 7x64-é.

Azonos lövedéktömeget, kialakítást feltételezve, sebessége igazán nem sokkal marad alatta az agyonreklámozott „Nagy Hetesének”, avagy a 7 mm Remington Magnumnak, amely ugyan alig „tud” többet nála, de nagyobb szél, erősebben rúg és drágább munitió, a hozzávaló puskával együtt. Csöve előbb megy tönkre, tehát inkább annak való, aki sokat vadászik külföldön, s minden plusz „energiamorzsa” kívánatos számára. A magam részéről Afrikába is 7x64-essel utaznék,

Lapua Mega

A Norma 7x64-es kínálata.

www.vadaszruha.hu

mondjuk Mannlicher-Schönauer puskát feltételezve, mely párosítással járta utoljára a sötét földréz vadonát gróf Széchenyi Zsigmond. (Természetesen veszélyes nagyvadra jóval nagyobb ürméretű golyós dukál. Ő egy .458 Winchester Magnum Westley Richardsot bérelt erre a célra.)

Az érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy nem kevés kiváló magyar nimród használt ilyen töltényfélével működő különböző márkájú puskákat. Például – kiadott vadásznaplói tanúsága szerint – *Nadler Herbert*, aztán *Horthy Miklós*, *Bolza Antal* és még sokan mások. Korunkból pedig főleg *Merán Fülöp*, a kitudó puskás és vadászíró neve ötlük eszembe, aki meggyőződéses 7x64-es párti. Csodálatos, példás eredményei igazolják választását.

A Kádár-korszakban a .30-06 Springfield és a 7,62x54R mellett főleg a 7x64 dominált hazánkban. A nagy változás, fordulat után ugyan sokkal tarkább lett a nagyvadvaszok „arszenálja” kaliber tekintetében is, de Brenneke eme leleménye továbbra is élen maradt, s valószínűtlennek tartom, hogy egyéb öbnagság veszélyeztetné jövőbeli létét. Ahhoz egész egyszerűen túl jó és közkedvelt.

A fegyvergyárak tolózáras, középagytaras ismétlőpuskák tömekegét kínálják ilyen ürméretben. Csak néhány a sorból: Antonio Zoli M. 1900, Browning M. Eurobolt, Blaser M. R93, Sauer M. 202, Sako M. 75 Hunter, Heym M. SR 30.

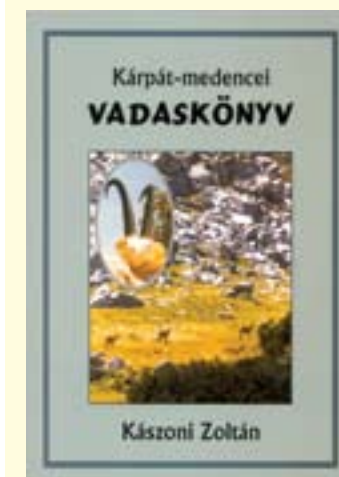
K. L.

Védőszemüvegek

Közismert tény, hogy az utóbbi évtizedekben bevezetett lágyvas sörétes töltényeket alkalmazva az apróvadvaszat jóval balesetveszélyesebbé vált, függetlenül a vadászok hozzáértésétől. Többek között ezért fejlesztették ki és kínálják a Randolph Ranger lővészemüvegeket. Tudomásom szerint nem kevesebb mint tucatnyi különböző színárnyalatú lencse közül lehet választani, amelyek polikarbon alapanyagúak, és nemcsak a napfénytől, hanem a sörétszemektől is eredményesen védik a vadászok szemét. További információ róluk a www.randolphusa.com honlapról szerezhető be.

Vadászmozaik

Kárpát-medencei vadaskönyv

Még karácsony előtt érdekes szakkönyv került az érdeklődők asztalára, KÁSZONI ZOLTÁN *Kárpát-medencei vadaskönyv* című kötete (kiadta a TerraPrint, 2003). A felkészült szerző nem egyébre vállalkozott, mint arra, hogy bemutassa a Kárpát-medence legfontosabb szörmés és tolas vadjait. Teszi ezt szakszerűen, pontosan, majd minden állatfajról hasznos és sokszor új információkkal szolgálva. Összesen 35

emlőst és 22 madarat sorakoztat fel a könyv oldalain. A kötetben leginkább az erdélyi, máshol sehol hozzá nem férhető adatok érdekesek.

Sajnos a könyvbe imitt-amott apróbb hiba is csúszott (például a hiúz alfajok rendszertanának tárgyalásánál). Vitatkozni lehet a szerzővel abban, hogy a „hasznos” és „káros” kifejezéseket célszerű-e még a XXI. században is alkalmazni, és abban is, ami a farkasnál egyebek mellett olvasható: „Nálunk védett vad. Jelenleg – nem megalapozottan – a nemzetközi védelem vonatkozó rendelete tiltja a vadászatát.”

Ám mindezek ellenére úgy vélem, e nem tartalmas és a mai világban olcsónak nevezhető könyv egyetlen vadász és természetvizsgáló könyvespolcáról sem hiányozhat!

K. Zs.

Tavasz? Tavasz!

Detrich János

Mars hónapja rendszerint meghozza nekünk az enyhülést. Enged szorításából a fagy, egyre többször örvendhetünk az enyhe, napsütéses időjárás testet, lelket melengető jótékony hatásának. A terepen történő mozgás körülményeit egy száraz tavasz nem nehezíti meg különösebben, de egy amolyan igazi, olvadáson, sáros, éjszakai fagyos „hagyományos” tavasz feladja a leckét a gyakorlott autósoknak is.

Amikor így márciusban az erdőt, a határt járjuk, még október, november fordulójához hasonló látványban van részünk. A haladást sok helyen a vastag avarréteg nehezíti, néhol pedig – a ritkábban járt utakon – bedőlt törzsek, leszakadt ágak állhatják útunkat. Az igazi nagy problémamegoldó ilyenkor persze a motorfűrész, de ha nem áll rendelkezésre, akkor az akadályt másként kell eltávolítani. A vastagabb, girbe-gurba ágakon való áthajtás sérüléseket idézhet elő. A múlt héten lecseréltem a komplett kipufogószettetem végignézve eszembe jutott, hogy talán el kellene küldennem a Rover cégnek egy kis esettanulmányra, hozzáteszem, hogy a csere oka nem a számtalan horpadás, hanem a húszéves rendszer korrodált állapota volt.

Rozsdás vas...

Apropó, korrózió. Azt hiszem, hogy a nap mint nap indulni kénytelen kocsik jelentéktelen része élvezi a téli mosás előnyeit, amelynek természetesen csak abban az esetben van értelme, ha a kocsinak van ideje temperált tárolóhelyen – műhelyben, garázsban, kazánházban – alaposan megszáradni.

Ilyenkor, ha tavaszodik, mindenképp tartsunk egy komoly, minden szögletre kiterjedő alsó mosást, le-

hetőleg nagy nyomású berendezéssel, amely a felhámolt festékréteget is eltávolítja. A megtalált korróziós góccokat lássuk el a megfelelő védelemmel. A festékréteg alatt esetleg kialakult lemezroszdásodást egy erős spatnival fejtjük le, ha nedvességet találunk, szárítsuk fel, akár egy hajszárítóval, és tegyük ezt ugyanígy a vékonyabb, felületi rozsdafoltokkal is. Az évtizedeken át használt és jól bevált korróziógátló alapozókat – mint a Tiszakorr, vagy a cinkkromátos alapozó – már szinte sehol sem találni. Jó szívvel ajánlom viszont drágaságuk ellenére is a sok helyen reklámozott Hammerite festékeket, amelyeket letisztított, de rozsdás felületre kell felvinni, ahol kémiai kötással tapadnak. Saját tapasztalataimból tudom, ha megfelelően előkészített felületre sikerül felhordani – lehetőség szerint nem szórással, hanem ecsettel –, akkor még lekaparni sem lehet a megszilárdult bevonatot.

A téli használat járműveinknek nemcsak a karosszériáját viseli meg, hanem a vízzel, sárral közvetlen kapcsolatba kerülő egyéb elemeit is. Ha ősszel a kenőanyagokkal való ellátást lelkiismeretesen végeztük el, akkor is megéri végignézni a kenési helyeket. A szimeringek – erre is van egy sosem használt ma-

gyar kifejezés, a tömszelence – nem tartanak örökké. Ahol olajfolyást veszünk észre, ott az utántöltést ne mulasszuk el, és rövid határidővel ütemezzük be a tömitések cseréjét. A késedelem igen költséges lehet, ez vonatkozik a kardáncsuklókra is, amelyekből néha eltűnik a zsírzószem, majd a kenőzsír, a tügörgők, végül maga a kereszt is elkopik vagy eltörik.

Te drága jó tavaszi sár...

Az őszi viszonyokhoz képest tapasztalunk változást a terepautózás feltételeiben is. Ilyenkor, főképp hóolvadás idején, a laza talaj ravaszul képes megfogni a kocsit, ha mondjuk „most a rövidebb utat választjuk” jelszóval a szántás szélében óhajtunk haladni. A talaj felülete szikkadtnak tűnik, de akkor lepődünk meg igazán, amikor a kerekek egyre mélyebbre süllyednek, a gép kéri a felezőt, és ha nincs szerencsénk, egy mélyebben fekvő szakaszon meg is feneklik. Jobban tesszük tehát, ha a dűlőutakon maradunk, de ott sem szabad elfelejteni, hogy a hajnalban még fagyos, járható utak a hőmérséklet emelkedésével délre dágvánnyá változnak. Ilyenkor jobb elkerülni a zombékos nádasokat is, amelyeknek alját még jég borítja. Egy differenciálzár nélküli terepjáró vezetője itt is könnyen zavarba jöhet.

Vadász mozaik

Céltávcső-szerelések

Az amerikai S&K Scope Mounts csavarokkal szilárdan rögzíthető acélszereléseket készít. Kis tömeg és kitűnő minőség jellemző gyártmányaira. Egy hüvelykes, 26-27-30 milliméteres átmérőjű céltávcsőtesthez egyaránt kínálnak szereléseket, dús választékban. Érdeemes a honlapjukat is megnézni: www.scopemounts.com

Szomorú a jövőnk

Legalábbis a brit tudósok szerint, akik három különböző számítógépes program segítségével próbálták kiszámítani, mi lesz a következménye a napjainkban már igencsak tapasztalható globális felmelegedésnek. Ha ez átlagosan 0,8–2 fok közötti lesz 50 esztendőn belül, akkor minden harmadik faj végveszélybe kerül, legalábbis szerintük. Nézetüket a neves NATUR lapban fejtették ki. Logikusnak tűnik a fajpusztulás, de a szerkesztő véleménye alapján nem valószínű, hogy olyan arányt ölt, mint a kutatók állítják. Nehéz hinni az ilyen szuperpontosan megadott „jóslatnak”, hiszen még azt sem tudjuk, hány faj található glóbuszunkon. Mintegy 1,6 millióról tudunk biztosan, amelyek tudományos névvel besorolást nyertek. Viszont tudóstól függetlenül Földünkön kétféle milliárdtól százmillióig becsülik az élőlények fajszerkezetét. Elég tág határok, s ha már itt bizonytalanság honol, hogyan hihetünk a prognózis valódiságában? A fenti tudósok harmincmilliónak vették ezt az értéket, úgy számoltak vele, s reményüket fejezték ki, hogy 15%-ot a végveszélybe került növény- és állatfajok közül emberi segítséggel megmenthetünk, ha mindent megteszünk, ami módunkban áll.

Gémesi Tamás
Preparator
8000 Nagyvászárska, Lévente s.20.
Tel.: 26/4273-729 Tel./Fax: 62/224-194
E-mail: gemesi.tb@freemove.hu

Madarak, emlősök, halak, afrikai állatok, trófeák, montírozott vadbőrszőnyegegek kikészítése és értékesítése az országban a legnagyobb választékban.

Nyitva tartás:
Hétfőnap: 7⁰⁰-19⁰⁰
Szombatnap: 7⁰⁰-12⁰⁰
Budapesti átvételhelyünk
Schmidt Pál preparátor
1238 Lászlás u. 14.
Tel.: 285-61-62
Nyitva tartás:
Hétfőtől-Péntekig: 7⁰⁰-15⁰⁰

Egy alig ismert vadászkutya: a tacskókopó

Magyarországon csaknem ismeretlen, de a környező országokban igen népszerű fajta a tacskókopó. Itthon csupán néhány megszállott tartja és használja, noha a húszas-harmincas években igen kedvelt volt, külön fajtaklubbal. Pedig egy olyan univerzális kutyáról van szó, amelyet igazán sokrétű feladatokra lehet megtanítani. Attól nem kell tartani, hogy a divat áldozatává válik, mert semmitmondó külseje miatt a laikusok, sőt a vadászok egy része is keveréknek nézi. Az egyik vadászkutyákkal foglalkozó könyv pedig a nem vagy alig előforduló kutyák közé sorolja, és fajtaleírást sem mellékel.

Ha megkérdeznék kutyám fajtájáról, és azt válaszolom, hogy tacskókopó, akkor jön a kérdés, hogy az apja volt a kopó és az anyja a tacskó, vagy fordítva?

A tacskókopót elsősorban német kopók, véredek, valamint tacskók keresztezésével tenyésztették ki. Régi időkben is vadásztak már olyan, hasonló jellegű kutyákkal, amelyek erőteljesen hasonlítottak a jelenlegi tacskókopóhoz. Rudolf Habsburg herceg kerületvezető vadászai 1881–1885 között már ilyen kutyával üzték a vadat. 1932-ben Alpési Érc-

**Tacskókopó a nevem,
Ősi kutyatörzsből származom,
Nem vagyok se törpe, se óriás,
Hozzád tartozom, hegyi vadász.**
(Hans Wagner)

hegységi Tacskókopó néven a kynológiai csúcsszervezet elismerte mint harmadik vérefajtát. 1975-ben a nevét alpesi tacskókopóra változtatták, és az FCI Ausztriát jelölte meg származási országként. 1991-től a

véreb szekció tagja lett.

A tacskókopó standardja szerint erős, nemesi küllemű, stabil csontozattal és jó izomzattal. Magassága 34–42 cm, súlya mintegy 12–17 kg. Így láthatjuk, hogy egy kistestű, de – mint a későbbiekből kiderül – nagy munkabírású kutyáról van szó. Színe fekete, világosbarna rajzolattal, de lehet vörösbarna vagy aranyvörös, de legjellemzőbb az ordas szín. Néhány egyednél előfordul a kopókra jellemző fekete-cser szín is. Farkát vízszintesen tartja, szőrzete középhosszú, sűrű, kemény, durva tapintású. Némely egyednek olyan arcmaszkja van, hogy fekvé akár hannoveri vérebnek is nézhetnek.

Kiváló hajtó és utánkereső kutya képezhető belőle. Örökölve a tacskó konokságát, valamint a kopó kintartását, de mindemellett a fegyelmezhetőséget megőrizve, igazán kézben tartható. Erős hanggal követi a vadat, állóra csaholása is jellegzetes. A dermedt vadat ösztönszerűen ugatja, ez egy kis tanítással még fő-

(Kövesi Sándor felvétele)

kozható is. Jól bevezetve a rövidebb és kevésbé öreg sebzéseket is bátran kereshetjük vele. Ám itt szeretném leszögezni, hogy az utánkeresések igazi specialistája mégiscsak a véreb. A tacskókopó nem vetélkedhet egy kiváló képességű vérebbel, főleg idősebb nyom esetében!

A tacskókopó nyugodt természetű, akár egy fél napot is várakozik az autóban vagy a lesen. Én minden kutyámat megtanítom az egy helyben maradásra és a fekvésre is. Ez nem szabályos mozdulatlanyságot jelent, hanem elfekvést. Aki foglalkozott már tacskóval, az tudja, hogy ezt beléjük rögzíteni milyen kintartást igényel. Jelenlegi kutyám esetében mindez nagyon rövid idő alatt sikerült, azóta is biztosan elfektethető.

Mivel életem első tacskókopója a mostani, kiskorától kezdve – ha csak tehettem – mindennap magammal vittem a területre. Egyéves kora körül meghasította egy egészséges vadkan, mégpedig úgy, hogy egy bekerített fiatalosba bement utána. Az affér után kutyám visszajött, és mivel külsérelmi nyomot nem találtam rajta, így vissza is mentünk az autóhoz. A gyakorlás kedvéért a töltés betonján öt percre elfektettem, majd az anyósülés lábi részéhez beugrasztottam. Akkor tűnt csak fel, hogy az út a fekvésnél véres maradt. Ekkor alaposabban átvizsgálva megtaláltam a hasítást a hasa alján. Állatorvos, nyolc öltés, gyógyulás. Kérdések merültek fel bennem: vajon fél-ni fog-e ezentúl a disznótól, vagy nem? A kutya ön-maga cáfolt rá kételyeimre. A disznót ugyanúgy hajtotta, fogta, de a sebzettől már tartotta a hat-nyolc méteres – általa biztonságosnak ítélt – távolságot. Ez most negyedik életévében is így maradt.

Mivel apróvadra egy évben csak háromszor-négy-szer vadászom, és ezért nem tartok külön vizslát, kipróbáltam a kutyámat ebben a műfajban is. Fácán- és nyúl vadászaton élvezettel kereste a madarat, és kiválóan mozdította az elálló sorra az előtte meglapulókat. A nyulak esetében szerencsém volt látni a havas vetésen, hogy az oldalra kitoró és elhibázott kanálfülűek csapáját milyen szépen bogozza ki, majd első sipjelenre bukdácsolva rohan vissza a magas hóban hozzám. Kotorékmunkára testi méretei miatt nem alkalmas, de a kotoréklakókat ősi utálattal üldözi. Tavaly decemberben elveszett a kutyám egy hatalmas borzvár környékén, másnap favágók telefonáltak, hogy menjek érte, mert odament a terepjárójukhoz. A pófalebenyei cafatokban lógtak, és a szeme környéke is tele volt sebbel. A vár bejárata akkorra volt, hogy be tudott bújni, és ha már belement, akkor verekedett is egy kicsit. Ez is a tacskókopóra vall.

Kammermann Péter

Zemplén Erdei Tima „Cinka” boldog tulajdonosa

Szerdahelyi VADÁSZBOLT

kis- és nagykereskedés

**Kényelem és elegancia
a vadászatban is...**

**FJÄLL
RÄVEN**

**6500 Baja, Árpád tér 1.
Tel.: 00-36-79/424-929
Fax: 79/424-927
Mobil: 06-30/299-2237
E-mail: le_chameau_baja@hu.inter.net**

„Ha a szél vadászik, a vadász otthon alszik.”

(régí vadászmondás)

Merről fúj a szél?

Aha, szóval innen fúj a szél! – mondjuk a mindennapokban, ha fény derül valamire. Ám hogy is van ez a vadászatban? A kiváló szaglással rendelkező szörmés vadfajoknál a tájékozódást az orruk segíti legjobban. A szimatukkal állapítják meg, fenyegeti-e őket valamilyen veszély, vagy sem. Akár több száz méterről is képesek megérezni a „veszély” szagát. Ezért erre a rájuk leselkedőnek is figyelnie kell.

A szélirány a legfontosabb szempont minden vadászati módszernél, legyen szó akár társasról, akár egyéniről. A jó szél vagy szembeszél a legfontosabb. Ez a kiválasztott vad felől fúj. Ha azonban rossz szelünk vagy hátszelünk van, akkor már nézhetünk is más leshely felé, mert illatunk elárul minket. Mielőtt vadászatba kezdenénk, határozzuk és válasszuk meg a szélirányt. Ha úgy indulunk el, hogy nem is mozog a levegő, akkor szinte biztos – Murphy szerint is –, hogy rossz szelünk lesz.

Az alábbiakban a terepen használatos, a szélirányt megállapító kézi készülékekről szeretnék szót ejteni. A bemutatás nem lesz teljes, bárki kiegészítését szívesen olvasnám a Magasles hasábjain.

Mivel a hön áhított Európai Unióban tilos lesz a dohányfélék ilyen jellegű reklámozása, ezért nem is javasolhatom azt, hogy vadásztársaim kezdjenek el cigarettázni vagy pipázni, mert a kifújt füstből lehet a leglátványosabban meghatározni a légmozgást. Ezután próbáljuk meg a kevésbé egészségkárosító módszereket sorba venni.

A legelterjedtebbel és legegyszerűbbel kezdem. Ha pillanatok alatt szeretnék meggyőződni a levegő mozgásáról, akkor a mindig kéznél lévő mutatóujjunkat a szánkba kapva, majd kihúzva, és egy kicsit magunk fölé emelve tájékozódhatunk a szélirányról. Amerről a hideget érezzük, onnan fúj a szél.

Vadászkalapra felfűzött – reggeli húzáson lőtt – vadliba fehér pihe-tolla. A vadászkalapom zsinórjára én egy fehér színű – mintegy arasznyi hosszúságú – cérnát fűztem fel, és erre csomóztam a pihetollat. Ez a legkisebb fuvallatra is megmozdul és nagy biztonsággal megállapítható a levegő mozgásiránya. Miért is fehér a színe? Azért, hogy rossz látási körülmények között, például szürkületben is használni tudjam.

Az inkább afrikai úti leírásokból ismert módszer hazai változata a szélirány hamuszórásos megállapítása. A kis zacskóba mindig legyen nálunk kellő mennyiségű fahamu, amit a zacskóból kiszedve – mellmagasságba kitarva – ujjaink között elmorzsolgatva szétszórunk. Hátrányként említeném, ha cserkelés közben guggolni vagy mászni kell, akkor ez a módszer elég bonyolulttá válik. Arról nem is beszélve, hogy a háztartások nagy részében manapság gázzal fűtenek, itt pedig nem keletkezik ilyen jellegű melléktermék.

Öngyújtós módszer. Ezen tüzcsholó eszközök garmadája áll rendelkezésre az ezt kipróbálni szándékozók számára. Ajánlanám a benzines variációt, mert ennek a lángja nem alszik el olyan könnyen, mint a gázzal töltötteké. Az egyszerű reklámanyagként osztogatott és a túlélő felsze-

www.vadaszruha.hu

relések feltett kincseként őrzött eszközök közül bármelyik használható. A modernebbeknek már szabályozható a lángmérete, ezt a szél gyengeségével fordítottan arányosan lehet növelni.

A számomra legjobban bevált módszert hagytam a végére. Mivel ártéri területen dolgozom, ahol szünyogok milliói nevelkednek, és ellenük védekezni kell, mindig lapul a zsebemben szünyogriasztó. Kezdetben még csak SZU-KU-t lehetett vásárolni, de azt is csak propán-bután hajtógáz spray-ben vagy ke-nőcsként. A későbbiek során jelent meg a piacon a pumpás kiszerezésű változat. Ez – korlátlan alkalommal – már vízzel is újra feltölthető. Így én egy 125 ml kiszerezésűt használok immár több éve. Nagy előnye, hogy kis helyen elfér, így a sok zseb vadászru-

házat bármelyik zsebébe rakható, mindig kéznél van. A többi módszerrel szemben favorizálható még azért is, hogy nem kell magunk fölé emelni, hanem minden pozícióban megbízható irányt mutat az apró részecskékre szétbomló vízpára. A kalapot le kell emelni a fejről, a cérnát kiszedni, majd a testünk elé emelni, elég macerás dolog. Addig a spray mindig a kezünkben lehet, és hangtalanul figyelhetünk a szélirányra, akár lépésenként is.

Ezek voltak az egyéni vadászatban használatos, általánosságban elterjedt eszközök a szélirány megállapítására. A levegőmozgást érdemes sűrűn ellenőrizni, mert a szélnek megvan az a rossz tulajdonsága, hogy gyakran változik...

Kammermann Péter

A négy lábú lőbot

Az elmúlt számok valamelyikében olvastam Kovács László lőbotokkal foglalkozó cikkét. Az ismertetőből kimaradt a „legfejlettebb” konstrukció, a négy lábú bot, sőt ennek továbbfejlesztett ötlábú változata.

A négy lábú bottal néhány évvel ezelőtt Namíbiában találkoztam. Az osztrák származású namíbiai partnerem, a Friedl Safari tulajdonosa használja ezt a kitaláló találmányt. Elmondása szerint a karintiai vadászoknál ez régóta ismert eszköz. Kezelése egyszerű, a kísérő két mozdulattal kinyitja a botot, a fegyver két ponton fekszik a villákba. Az elmozdulásnak így az esélye jóval kisebb, mint a kevesebb lábú változatoknál.

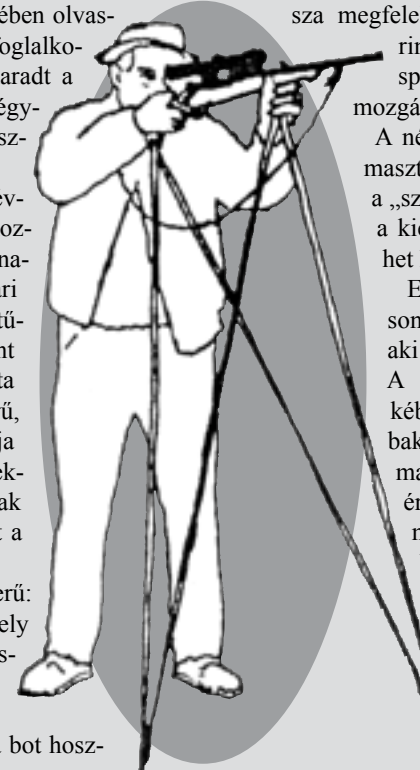
Az elrendezése roppant egyszerű: két-két X formára állított bot, mely X párok alul csuklósan egymáshoz vannak rögzítve. A lőbotról gyors nyitás után kiválóan lehet célozni. Fontos azonban, hogy a bot hosz-

za megfelelően használójának. Igény szerint egy- vagy kétlábú botként spektívhez, nehéz terepen való mozgáshoz is használható.

A négy lábú bothoz egy hátsó, kitémasztó lábat is lehet szerelni. Ekkor a „szerkezet” magától is megáll. Ezt a kiegészítő lábat a többihez be lehet hajtani.

Egy külföldi vadászati kiállításon találkoztam egy asztalossal, aki diófából készít ilyen lőbotokat. A könnyebb szállíthatóság érdekében közepesen szétszavatható lábakkal is szerkeszti őket. Sajnos magas árak miatt nem találtam érdemesnek a megvásárlását. A mellékelt kép alapján a négy lábú bot elkészítése egyes kezű vadásztársaimnak nem okozhat problémát. Tulajdonosa cserkelő vadászatban nagy hasznát veheti.

Tengerdi Győző

Vadászetika – etikus vadászok

Detrich János

Lassan túl vagyunk az elmúlt szezon értékelésén. Egy-két apróság azonban mintha fűrná az oldalunkat. Szánjunk még egy pár szót – csak az azonnali visszacsatolás pótolhatatlan pedagógiai jelentősége miatt – a vaddisznóhajtások utáni kompetenciaelosztások kérdésére.

Több elégedetlen vélemény ütötte meg fülemet az utóbbi időben olyan vadászatok után, ahol a terítéken kilenc-tíz szép süldő feküdt, és a résztvevők egyike-másika sérelmezte, hogy a szervezők ígéretük ellenére nem részesítettek mindenkit egyforma mértékben a szétosztandó kompetenciából. Olyan vadásatról van szó, ahová a vendégek meghívott és nem fizetővendégként érkeztek. Egnémelyik elejtő piaci áron elvitte a zsákmányt, más viszont hoppon maradt.

Valami hiányzik nekem. Az egyértelműség. Az, hogy a meghívásnak már tartalmaznia kell a vadhúselvitel esetleges lehetőségeit. Az, hogy az elejtőnek vadászrészt jár. Az, hogy a résztvevők mindegyikének jár-e valami, vagy csak jár, de nem jut. És persze az is, hogy ugyan a vadászatért megyünk oda, de a vadhúst is nagyon szeretjük.

Természetes, hogy alkalomadtán igényt formálunk a lőtt vadra. A vadásztársasági tagok esetében ennek módját az alapszabály rögzíti. Az is természetes, hogy a szervező vadgazdának gazdasági érdeke a lőtt vad értékesítése. Ha neki úgy tetszik, akár elajándékozhatja a teljes terítéket, de megteheti, hogy mindet eladja. Akárhogy is dönt, a meghívásnál meghatározott, de legkésőbb a teríték mellett kihirdetett eljárás-tól később sem térhet el.

És ami a másik oldalt illeti; ha a vendég valamivel elégedetlen, akkor jogában áll a következő meghívást visszautasítani. Ha már meghívást kapott egy napra, ahol a szervezők munkájának köszönhetően rendben lezajlott minden, lövési lehetőséghez is jutott, de végül valami okból üres kézzel távozik, hát ha vadászembernek tartja magát, akkor köszönje meg a szép vadászatot, becsülje a szervezők erőfeszítését, és örüljön a más sikerének. Csak úgy mellékesen jegyzem meg, hogy a fizető vaddisznóhajtások nem is alacsony részvételi díjai sohasem tartalmazzák a vadhúselvitelét, azért mindig külön fizetni kell.

Végül csak annyit tennék hozzá még az eddigiekhez, hogy van ebben is sajnos valami megszokott vonás. Mindig akad egy-egy olyan társunk, aki be-

leesik a kapzsiság bűnébe. Apróvad vadászatánál is, vaddisznónál is képes vitatkozni arról, ki volt az elejtő, még ha öt szemtanú állítja is, hogy nem neki van igaza. Ez már általában az emberi természet kérdése, amelytől ne várjunk változást. A vadásztársak és a vadászatvezető emberi, vadászemberi tartásán múlik, hogy a társaság erőszakos, békétlenkedő tagját hogyan sikerül jobb belátásra bírni.

Legyen szó végre valami szívet melengető témáról is. Mi más lehet az – hiszen hamarosan itt a március és vele együtt az Esthajnalcsillag alatt szálló alkonyi vándor –, mint a szalonka.

A szalonka vadászata számomra mindig különleges élményt jelentett.

Megjelenésének kiszámíthatatlan volta, rejtett életmódja már kamaszkorom kezdetétől kíváncsisággal töltött el, hatalmas izgalommal készülődtem, amikor édesapám szalonkalesre vitt magával. És ha még csak nem is találkoztunk vele, akkor sem éreztem csalódottságot soha. Hittem abban, hogy a következő alkalommal meglátom majd Őt, az erdő királynőjét.

Azalatt pedig, amíg napokon, heteken, éveken és évtizedeken keresztül vártam rá, újra és újra végignézhettem, amint a tél lassan véget ér és kinyílik a tavasz, az új élet. Március elején még kopár a táj, április elején, szalonkabúcsúztatókor pedig már halványzöld minden, sok erdei és mezei növény virágzik, vagy talán már el is virágozott, megtelik a természet hangokkal, illatokkal. Aki a szalonka után jár, az ezt a csodálatos színjátékot, amelyet kétszer ugyanúgy sohasem játszanak el, páholyból nézheti végig.

E különös madár vadászatának hangulata is különös. A téli vaddisznó meg rókalesek után most öltözhetünk először kissé könnyedebben, hiszen a nagy hidegek ilyenkorra már elmúlnak. Öltözékünk a megszokottnál kicsit ünnepélyesebb is lehet – jelképezheti ezt akármilyen apró kiegészítő vagy egy virágos ág a kalap mellé –, hiszen az alkalom ünnepi, és lőtt vaddal sem kell foglalatzkodnunk.

A szalonkavadászat egyszerre lehet magányos és társas alkalom. Van, aki régóta egyedül jár ugyanarra a helyre, és vannak, akik többedmagukkal vonulnak ki, egymáshoz viszonylag közeli leshelyeket foglalnak el, les után összegyűlve, csendesen beszélgetve távoznak. A társaságnak megvan ama előnye, hogy mindig lesz kivel megbeszélni a les élményeit, nem utolsósorban pedig kéznél a segítség, akármiről is le-

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola tanúsítványszám: 06-0015-03, intézmény-akkreditációs lajstromszám: 0486 (6640 Csongrád, Jókai M. u. 14., tel./fax: 63/483-790, 30/857-4245, e-mail: dianaszki@vnet.hu) folyamatosan szervezi felnőtteknek a

- Vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év) OKJ 34 5237 01
- Vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év) OKJ 33 6203 02
- Vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év) OKJ 33 6203 02
- Vadgazdálkodási technikus (1 v. 2 év) OKJ 52 6203 02
- Vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- Vadászpuskaműves (2 év) OKJ 34 5237 01
- Környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év) OKJ 33 7898 01
- Környezetvédelmi szakelőadó OKJ 52 5470 03
- Ezüstkalászos gazda OKJ 21 6201 02
- Aranykalászos gazda OKJ 32 6201 01
- Mezőgazdasági vállalkozó OKJ 32 6201 02
- Halászbíró OKJ 31 6272 01

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.

A tandíjat vagy egy részét a munkaügyi központok téríthetik.

Érdeklődni a fenti címen vagy telefonszámon lehet.

A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. március–április hónapban vaddisznó-, gímborjú-, valamint szalonkavadászati lehetőséget kínál belföldi vadászok részére, nemcsak hétvégeken!

A feltételekről érdeklődni a következő helyen lehet:

Tel.: 82/505-112

Fax: 82/505-101

E-mail:

buzgo.jozsef@sefag.hu

gyen szó, főleg ha elejtett madár megkeresése a feladat.

Ez a vadászati mód ad lehetőséget arra is, hogy nem vadászó kísérők, érdeklődő kívülállók velünk tartva fogalmat alkossanak a vadászatnak a természet törvényeit tiszteletben tartó etikus voltáról. Lai-kus kísérőink kíváncsiságát kezeljük megkülönböztetett tisztelettel, kérdéseikre legjobb tudásunk szerint, türelemmel válaszoljunk. Ha nem is éppen a vadász-száz, de az elkötelezett természetbarátta válás lehetőségét lássuk meg bennük.

A hangos beszéd, kiabálás általában nem illik a vadászathoz, semmikor sem, de a szalonkázáshoz meg aztán végképp nem. A városi utcán sem jár ordítva az értelmes ember, a „természet templomában” pedig kiváltképp csendesen, suttogva váltunk szót egymással. Így a tavasz kezdetén félig még alszik minden, ne zavarjuk fölöslegesen az ébredező természetet.

Illik tiszteletben tartani mások megszokott standját. Kevés olyan szalonkázóhelyet ismerek viszont, ahol ketten le ne állhatnának, úgy száz méterre egymástól, persze figyelmesen körül kell nézni, próbálva megállapítani a repülés útvonalát.

Megéri elgondolkozni azon is, hogy a bevált helyek a táj változásával megszűnhetnek, átvehetőnek. A fiatalosokból léces, abból rudas, majd szál-erdő lesz, a nedves bokrosok kiszáradnak, kopárrá válnak, a szalonka életfeltételei is változnak. Nem biztos, hogy ahol húsz éven át találkoztunk vele, ott jövőre is találkozni fogunk.

Milyen fegyvert vigyünk magunkkal? Az ismétlőfegyver nem illik a szalonkavadászat szelleméhez. Vigyünk csak duplapuskát, persze mindenki ízlése és lőtudása szerint válassza ki a kalibert és a löszert. Vegyük mindenesetre számításba, hogy rossz látási viszonyok között kell meglőnünk az érkező madarat. Ez pedig a csillagfényes alkony, a szitáló eső és a havazás közötti számtalan végtelen körülmény között változhat. Azt is tudjuk, hogy a lőtávolság sem

túl nagy, éppen az említett körülmények miatt. Így aztán nem véletlen, hogy sokan tizenkettes, legfőljebb fél szűkítésű puskával lövik a szalonkát. Ha persze valaki magabiztos, jó lövőnek tartja magát, választhat más is. A cél itt is a sebzés elkerülése, de legalábbis az, hogy a rá-lövés közvetlen közelében megtalálhassuk, föl-vehessük a leesett madarat.

Az utánkeresés kötelező feladat. Ilyen szempontból praktikusabb a hajnali les. Ha este nem találjuk a lelőtt szalonkát, akkor viszont még másnap világosságnál is folytassuk a keresést.

A szalonka tróféás vad. A trófea az ecsettoll és a pamacs, amelyeket montírozva gyűjtünk, esetleg kaplaptübe foglalva díszként használjuk.

A szalonkaszezon végén sok helyen tartanak egy kis szertartásos ünnepség keretében szalonkabúcsúztatót. Az utolsóként elejtett szalonkák terítéke mellett az alkony órájában a szalonkázók egyike szóban is elbúcsúztatja e csodálatos madarakat, tisztelgés-ként sortűz hangzik el. Az elejtett vadnak járó tiszteletadás ősi rítusa, hagyománya elevenedik fel ilyenkor, mint ahogy a szalonkából készült izletes falatok szinte áhítatos elfogyasztásával is.

A szalonka vadászatáról, annak szellemi, etikai oldaláról még sokat lehetne beszélni. A miatta való utazgatás, törődés, a szalonkavadász baráti körök világa mind arról tanúskodnak, hogy ez több mint vadászat. Vágyakozás homályba tűnő emberi múltunk egy elveszett darabja után, amikor még tiszteltük a titkokat, és harmóniában élhettünk a természettel.

**SÓLYOM-
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.**

Vadászfegyverek szakszerű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lámpaszerezés.

**Bizományosi
vadászfegyverek árusítása**

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Római Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

Nyáron hideg, télen meleg

A cím azokra az italokra vonatkozik – főleg teára, kávéra –, amelyeket termoszban tárolunk, viszünk magunkkal kirándulásokra, vadászatokra egyaránt. Főleg télen, fagyban, zimankóban vesszük hasznát ennek a jól ismert, kitűnően hőszigetelő palacknak, amikor valóságos áldást jelent, didergésmulasztó a belőle fogyasztott forró tea. Ámbár a magam részéről inkább erős húslevessel töltöm meg, ami – szerintem – jobban frissít, több energiát ad farkasordító hidegben.

A tárolóedény elnevezése a görög „thermos” szóból származik, ami egyszerűen meleget jelent. 1892-ben találták ki mint duplafalú üvegfalaskát, és kezdetben bizonyos laboratóriumi kísérleteknél hasznosították. Pontosan száz esztendeje kapta a jelenlegi nevét, és kezdtek forgalmazni köznapi használatokra. Rendkívül hamar sikert aratott, gyorsan elterjedt az egész világon.

A jó termosz sokáig tartja a meleget, és hosszú ideig használható. A forró kávénak vagy teának kb. hatvanöt fokosnak kell lennie, amikor isszuk, s hidegben, mihelyt pohárba, csészébe vagy a fedőkupakjába öntjük, cirka tíz fokkal lesz alacsonyabb hőmérsékletű, mint eredetileg az edényben volt. Tehát a megfelelő termoszban legalább hetvenöt fokosnak kell lennie az italnak, hogy élvezhessük. Ezt a modern gyártmányok szinte kivétel nélkül mind teljesítik, hosszú órákon keresztül tartják.

Némelyek úgy vélik, jó, ha mielőtt tea kerülne bele, forró vízzel felmelegítik a belsejét. Ez azonban, a szakemberek szerint, teljesen szükségtelen, mert mindössze 1-2 plusz fokot nyerhetünk általa. A nagyobb kapacitású termoszból általában jobban tartják a hőt, mint a kisebb beltartalmúak. Ugyanakkor viszont nem árt tudni, hogy egy félig telt nagy termosz langyosabb italt ad, mint egy kicsi, de teli töltött.

Manapság tán a legpraktikusabbak és legelterjedtebbek a különböző törhetetlen acélból készültek. Ezek valóban jobban bírják a strapát üveg elődeiknél, de ha behorpadnak, elveszthetik izoláló képességüket, s ugyanúgy használhatatlanná válnak, mint

a korábbi sérült üvegtestűek. Az acéltermoszok értéke függ azok gyártmányától, az alapanyag minőségétől és a kialakításától egyaránt. „Működésük” igen egyszerű. A dupla fémfal között vákuum van, s ez a levegő nélküli szigetelés nem engedi a meleget elszivárogni. Sajnos előbb vagy utóbb azért csak eltűnik a vákuum minden termoszból, de a jobb minőségűek tovább tartanak. Tulajdonképpen pont ezt a tulajdonságot fizetjük meg, ha drágább, ismertebb gyártmányt veszünk. Mert az olcsóbbak is hasonló külalakúak, majdnem ugyanúgy néznek ki, sőt mi több; kezdetben a hőtárolásuk is megegyezhet a jobbakéval. Csak éppen rövidebb ideig „bírnak a gyűródést”. Egy prima minőségű termosz hosszú évekig tökéletesen szolgál, míg az esetleg külsőre pontosan ugyanolyan, de olcsó termék, jó, ha egy esztendeig teszi azt, utána erősen romlik a teljesítménye.

A benne tárolt tea, kávé, forró csokoládé, esetleg leves elszíneződést, némi maradványokat is hagyhat a hőfalka belső falán, amit egyszerű mosogatással elég nehéz eltávolítani. Időt, fáradságot spórolunk meg, ha ezt megelőzően egy kávéskanál citromsavat feloldunk egy liter vízben, azt töltjük az edénybe, s állni hagyjuk benne egy óra hosszát. Utána sokkal gyorsabban tisztítható a belseje.

Termoszvásárlásnál gondoljunk arra is, hogy a háztársakban való szállításhoz legcélszerűbb a magas, karcsú vonalvezetésű, azt egyszerűbb elhelyeznünk, mint a vaskosabbakat. Azzal szintén számolnunk kell, hogy egy acéltermosz, amelynek tárolókapacitása egy liter folyadék, teljesen megtöltve közel két kilós. Tehát köznapi használatra nem érdemes túl nagy fémfalaskát beszerezni.

Egyik-másik modellnél fogantyút is találunk, a kényelmesebb használat érdekében. Ez különösen téli vadászatoknál, kesztyűs kézzel fogott termosznál praktikus. Jobban megmarkolható, mint az esetleg csúszós külsejű, amelyik nélkülözi ezt, bár nem feltétlenül szükséges tartozék. Arra azért ügyeljünk, hogy megfelelően formatervezett, jó fogású legyen a külseje, és könnyen nyitható-zárható fedéllel rendelkezzen, s egyszerűen lehessen a folyadékot beletölteni és kiönteni belőle. Fontos, hogy minőségi darab legyen, hiszen ez a tárgy egyik legfontosabbika vadászfelszerelésünknek. *K. L.*

A *Magyarországi vadászatok* sorozat első részeként jelent meg a szalonkáról szóló film, amely videokazetta és DVD formájában egyaránt hozzáférhető.

Egy szalonkázó baráti társaság márciusi, április eleji vadászatain keresztül mutatja be mindazt, ami ennek a különös madárnak a tavaszi vonulása során történő eljuttatásához kapcsolódik. Régi nagy vadászíróink – *Nadler Herbert, Széchenyi Zsigmond, Csathó Kálmán* – írásaiból vett részletek, valamint mai, szenvedélyes szalonkavadászok – *dr. Bán István, Bartucz Péter* – szavai kísérik a képeket.

A szalonka jövetelét már a tél

Szalonkavarázs – filmen

végétől kezdődő várakozás előzi meg. Felkeressük az igéretesnek tűnő és a megszokott helyeket, ahol a természet jelzi, vajon mikor jelennek meg az első szárnyas vándorok. A filmen a szalonkavadászat jellemző helyszínei, a fiatalos, vékony rudas erdőrészek is megjelennek, ahol az alkonyat utolsó félórájában feszült figyelemmel áll a vadász, lövésre kész fegyverrel. Szó esik az eljuttatott madár megtalálásának nehézségeiről, a szalonka vonulásának követéséről, a szalonkavadászat által születő mulhatatlan barát-

ságokról is, és nem utolsósorban feltűnik néhány felvételen maga a tavasz titokzatos királynője.

A film tartalmát játékonan egészítette volna ki egy kiátekintés e gyönyörű madár természetrajzáról és vadászatának „technikai” oldaláról, pl. fegyver, lőszer, hívás, lövés.

Sikeresen és hűen adta vissza azonban a szalonka vadászatát körülvevő különleges, mindenkinek megigéző hangulatot, köszönhetően többek között az avatott kísérő szövegrészeknek és az aláfestő vadászmuzsika ünneplésségének.

D. J.

ELEVEN 3D Fállkniven és Mora svéd minőségi kések, Tenpoint számszerjak, Mathews és Fire-Brand íjak, Carbon Express vesszők **hivatalos magyaror-**

Tradicionalis reflex- és csigás íjak, vesszők, irányzékok, tárak, vadászhegyek, lólapok, tegezok, légpuskák és pisztolyok, flóbertek, löfegyverek és löszerek, lámpák, távcsövek, távmérők, ruházat, túlélló felszerelések, éjjellátók, kutyaaidomító nyakörvek, hordozható és faszászó lesek.

Garantáltan tudunk olyat mutatni, amit még nem látott!
Szakszerű segítség és szerviz.

ELEVEN VILÁG... egy más világ! Fedezze fel Ön is!
Ijász és Vadászbolt

1161 Budapest, Rákosi út 82. • Tel.: 402-4633
E-mail: elevenv@eleven.hu • www.eleven.hu

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyében, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászatot. Különösen gazdag e területek szarvas-, őz- és vaddisznóállománya. Apróvadás vadászat tőlük mintegy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadfajra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vaddisznó hajtóvadászat), de egy-egy időszakra szóló szerződés alapján ún. „csomag” vásárlásra is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzelései megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a

www.weidmann.hu

internetes oldalon található.

weidmann@axelero.hu

WATZMANN
Shoes & Boots
Zwiegenacht

A bakancs megvásárolható:
LARIX KFT.
1036 Budapest,
Lajos u. 126-128.
Telefon: 453-2329

Vettem egy Watzmann bakancsot. Gondoltam, lecserélem régi bakancsomat. Gyötörhettem volna még, de ő már megtette a magáét. Mi sem lehet egyszerűbb egy új bakancs beszerzésénél, hiszen a kínálat háttartalan. Mint később kiderült, nagy fába vágtam a fejszém. Több hét keresgélés, próbálgatás, bosszankodás, kérdésközlés után találtam egy bakancsot, amely már megjelenésében is vonzza a belső értékeket szem előtt tartó ember tekintetét. Egy darabka múlt és egy hosszú jövő – juttott eszembe egyből. Nem haboztam sokáig – megvettem. Más volt, mint az eddig látottak. A bőr markáns, de kellemes illata, a varráások feszessége – egy emberi kéz gondos munkája. Vágytam teljesülni látszott. Két nap múlva megtörtént a beavatás. Eső szitált, szél fújt, de nem bírtam várni. Figyeltem, hova és hogyan lépek – sár, avar, kövek, patak –, nem kímltem. Ha nem engedelmekedik, akkor vesszen most, ha bírja, bírom én is. Órákon át jártuk a rengeteget. Később elterelte a figyelmemet az erdő, és elfelejtettem, hogy új bakancsom van. Már sötétben értem haza. Fáradt, de elégedett voltam. Csak tisztításnál vettem észre a feliratot a bakancs oldalán – Watzmann –, és eszembe jutottak ausztriai gyermekéveim.

WATZMANN

Csata, melyben az ellenség nem katoná, hanem a kárókatona

Dr. Kalotás Zsolt

A kárókatona vagy szinonim nevén a kormorán a XIX–XX. század fordulóján kifejezetten ritka, illetve alkalmi költőmadár volt Magyarországon, sőt voltak évtizedek, amikor egyáltalán nem is fészkel nálunk. 1954-ben a Kis-Balatonon kialakult telepük hosszú ideig a faj egyetlen biztos hazai fészkelőhelye volt, ezért kímélték, sőt a kárókatona 1971-től még a védett madárfajok közé is felvételt nyert. A védelem eredményeképpen azonban állományuk rohamosan nőtt, ezért 1988-ban a fajt átsorolták a vadászhatók közé. A kormorán azonban nem jelentett igazi vadászati vonzerőt, mert a vadászpuska lőtávolságát gyorsan megtanulta, és a húsa is ehetetlen volt. Mivel a táplálkozásával okozott károk a halgazdálkodásban jelentkeznek, a vadgazdálkodásról szóló 1996. évi LV. törvényben törölték a vadászható fajok közül. Néhány évig „gazdátlan” volt, majd az európai uniós jogharmonizáció szellemében a 13/2001. számú KÖM-rendelet az „Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok” közé sorolta. Így bár jogi védelmet nem élvez, de a természet-

védelmi hatóságnak a kárókatona úgy kell kezelnie, mintha védett lenne, azaz riasztása, elejtése, befogása csak a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságának engedélyével lehetséges. A hatóság ugyan „közérdekből” az engedélyeket mindig megadja, de a jogszabályok rendelkezései alapján nem köteles közreműködni a kár elhárításában, és nem tartozik anyagi felelősséggel sem a bekövetkezett károkért.

A Magyarországon fészkelő kárókatona-állomány a 70-es évektől gyors ütemben nőtt. Kolóniái először a Pélyi Madárrezervátumban és a Tisza-tavon jelentek meg, majd újabb fészkelőtelepei alakultak a Duna, a Tisza és a Dráva mentén. 1996-ra az országos költőállomány elérte a 2600 párt. Az utóbbi években a magyar állomány stabilizálódott, jelenleg 18 kolóniában 3200 pár fészkel. A legnépesebb költőtelepek a Kis-Balatonon, a Tisza-tavon, a Hortobágyi-halastavon, a Duna szigetközi ágrendszerén és a Dráva mentén találhatók. A szinkronszámlálások szerint vizeinken szeptembertől novemberig láthatjuk a legtöbb kormoránt. A hazai fészkelők kiegészülnek északi (Németország, Dánia, Csehország, Lengyelország, Litvánia, Lettország) és déli (Horvátország, Szerbia) területekről hozzánk érkező populációk madaraival, így nyár végére számuk elérheti a 26 000 példányt. Európában a kárókatona állománya mindenütt jelentősen megnőtt, a kontinens költőállományát 285 000 párra becsülik.

A kárókatona szinte kizárólag hallal táplálkozik, és naponta átlagosan akár fél kilót is elfogyasztanak. A hazánkban költő madarak és a vendég kárókatona évente megközelítőleg 2428 tonna halat fogyasztanak el. Közvetett kártételük is van, hiszen vadászat során sok halat csak megsebeznek, amelyek kórokozók fertőződnek és gyakran elpusztulnak. Megfigyelték, hogy a kormoránok által rendszeresen „halászott” vizeken a halak „stresszelt” állapotba kerülnek, kevesebbet táplálkoznak, visszamaradnak a fejlődésben. Termelő halastavakban a kárókatona halfogyasztása közvetlenül is mérhető, természetes vizekben viszont ökológiai hatásuk lehet jelentős. A kárókatona nagy számuk, „szelektív” halfogyasztásuk révén képesek a természetes halfauna megváltoztatására, befolyásolva más állatfajok (ragadozó halfajok, madarak, vidra) táplálékbázisát. Trágyázásukkal ökológiai változásokat indíthatnak el, ami a víztér jellegének

megváltozásával járhat. A kormoránok ürülékének növényzetre gyakorolt drasztikus hatása is régóta ismert. Költő- és pihenőhelyeiken a fák rövid idő alatt kipusztulnak.

Ennyi negatívum alapján bátran kijelenthető, hogy a nagyszámú kárókatona ma már sok helyen széles körű problémát okoz, amelyet csak összehangoltan lehet kezelni. Tisztában vagyunk azonban azzal is, hogy az európai léptékben jelentkező állománynövekedést kizárólag a Kárpát-medencében megállítani, visszafordítani nem lehet. A kontinens állományának szabályozása csak nemzetközi összefogással remélhető, az ellenlépések megtétele azonban elodázhatatlan. A természetvédelmi hatóság általában megértően, együttműködésre készen fogadja a halgazdálkodók kéréseit, sőt újabban a nemzeti parkok igazgatóságai maguk is kezdeményezik a halászati, vadászati hatóságoknál, a haltermelők érdekképviseleti szerveinél, és legfőképpen a gazdálkodóknál az összehangolt állománycsökkentést. Ez azonban önmagában még kevés! Be kell vonni a természetvédelmi civil szervezeteket, a polgári természetőröket és nem utolsósorban a vadászokat is! Minisztériumi szinten már kezdeményezték, hogy az egész ország területére kiterjedő akció induljon a kárókatona-állomány mérséklésére. Alapvető feltétel a költőállomány felmérése, a vonuló- és pihenőhelyek számbavétele, melyet a természetvédelmi apparátus minden évben rendszerben el is végez. Védett természeti területeken a kárókatona állományszabályozását is a nemzeti parkok igazgatóságai vállalják. A 80-as évek elején az 1800 páros országos költőállomány még nem jelentett problémát, ezért ezt tűzték ki célul! Elsősorban az éves szaporulatot kívánják minimumra csökkenteni. Ennek érdekében lakkal fűjják le a tojásokat, ami eltömíti a légcserét biztosító pórusokat, így az emb-

riók elpusztulnak. A lőfegyveres gyérítést csak ott alkalmazzák, ahol a kárókatonákkal együtt más védett társfészkelő fajok (gémfélék, ragadozó madarak) nem költenek, illetve ha igen, jól meghatározhatóan elkülönülnek a telepen a kárókatonáktól. Tilos a fészkekbe lövés, mert azokban védett madárfajok is kölhetnek! Az állomány gyérítésére a kis kaliberű golyós fegyvert ajánlják. A lőfegyveres gyérítést azonban csak olyan személyek végezhetik, akik a telepen is biztos fajismerettel rendelkeznek. A nemzeti parkok igazgatóságain a közreműködők számára szakmai továbbképzéseket tartanak, hogy a tévedés lehetőségét is kizárják! Amennyiben a kolónia faji összetétele lehetővé teszi (nincs társfészkelő madárfaj a telepen), a „fészkeleple-riasztás” módszerét is lehet alkalmazni, hiszen ezzel a módszerrel egész telepen el lehet érni a tojások kihülését, meg lehet akadályozni a fiókák kikelését.

Néhány éve a Duna-deltából váratlan vendég érkezett vizeinkhez, a kis kárókatona. A ritka, globálisan veszélyeztetett faj nálunk fokozottan védett státust kapott. Varjú nagyságú madár, nyaka barna, farka arányaiban hosszabb, mint a kárókatonaé, és méretre is jóval kisebb annál. Repülve mégis nehéz a két rokonfaj elkülönítése, ezért a lőfegyveres gyérítésnél mindig fennáll a fajtévesztés lehetősége. Ezért ott, ahol a kis kárókatona is előfordul, a rokonának, a kárókatona lőfegyveres gyérítését sem szabad végezni! Erre a természetvédelmi hatóság is mindig felhívja az érdekeltek figyelmét.

Hogy miért érdemes a kárókatona ellen indított csatákban részt venniük a vadászoknak? Mert a kárókatona túlzott mértékű elszaporodása hosszú távon a vízivadállományra is kihatással lehet. Mert egy csónakban eveznek mindazokkal, akik hívei a fenn tartható használatnak és a természet védelmének!

(Balogfi Zoltán felvétele)

(Takács Szabolcs felvétele)

A hónap Marsról, a háború istenéről kapta nevét. A fáma szerint a „hadak istene” védelmezte a tavaszi vetést is. Márciusban van a tavaszi napéjegyenlőség, napforduló napja: március 21. E nevezetes napon az éjszaka és a nappal egyforma hosszú. Később pedig egyre hosszabbodnak a nappalok ... és itt a tavasz!

Március

„A tavasz első hónapjában legnagyobbbrészt szünetel a vadászat. Azonban ne legyünk kényelemszeretők, és ne mulasszuk el fegyverünket magunkkal vinni, ha a pagonyba megyünk. Mert bizonyosan megtörtént már minden vadással, hogyha kényelemből, vagy azt gondolva, hogy úgys vadászati szünet van, fegyverét nem vitte magával, hanem csak tölgyfából készült kampós sétabotját, éppen ilyen alkalomkor kerül valami ritka vad az útjába. De tanácsos a fegyverviselés a haszontalan fatolvajok és a bitang vadászok miatt is, kikkel a vadászterületen gyakran kell találkozunk: milyen kellemetlen az ilyen találkozás fegyver nélkül.”

A fenti idézet, amely SZLÁVIK NÁNDOR *Vadtenyésztés és vadászat (Hasznos tanácsok az év minden hónapjára)* c. 1928-ban megjelent könyvében látott napvilágot, ma is érvényes. Talán csak a „ritka vadat” illik mostanság békén hagyni...

Március 4. a kalendárium szerint patkányüző nap! A patkányok ugyanis mindig is borsot törtek (törnek) az ember orra alá. 1347-ben például az akkori európai lakosság egyharmada (25 millió ember) halt meg a patkányok miatt, ugyanis az ő bolháik terjesztették a pestist. Ám ezek a rágcsálók a hazánkból gyakorlatilag már kipusztult házi patkányok voltak. Igaz, a kontinens egyes területein a jóval nagyobb vándorpatkányok ekkor már jelen voltak, ám tömeges inváziójuk csak a XVIII. században kezdődött el. Azóta kontinensünkről csaknem teljesen kiszorították kisebb és sötétebb rokonukat. A középkor mesebeli patkányirtója volt Eulenspiegel, aki a fáma szerint összefurulyázta a városok patkányait, s úgy pusztította ki őket.

Március 18., Sándor, az első megleghozó nap. Őt követi József (19.) és Benedek (21.). Ők hárman zsákban hozzák a meleget! Benedek egyébként azért is híres, mert az ő névnapjára esik a csillagászati tavasz első napja.

Március 22., „guzsalyölő” nap. A lányok, asszonyok a téli foglalatosságot, például a fonást abbahagyják.

Március 25., gyümölcsoltó nap. Palántaültetés és fatisztogatás napja. A hagyomány szerint e nap időjárása megegyezik a következő negyven napéval.

Dátum	Nap		Hold		
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik	
1. h	6,24	17,29	11,16	3,33	
2. k	6,22	17,31	12,13	4,24	
3. sze	6,20	17,32	13,18	5,05	
4. cs	6,18	17,34	14,30	5,38	
5. p	6,16	17,35	15,45	6,05	
6. szo	6,15	17,37	17,00	6,27	
7. v	6,13	17,38	18,17	6,46	☉
8. h	6,11	17,40	19,34	7,04	
9. k	6,09	17,41	20,53	7,22	
10. sze	6,07	17,43	22,14	7,41	
11. cs	6,05	17,44	23,36	8,04	
12. p	6,03	17,45	-	8,33	☾
13. szo	6,01	17,47	0,58	9,10	
14. v	5,59	17,48	2,15	10,00	
15. h	5,57	17,50	3,19	11,03	
16. k	5,55	17,51	4,10	12,16	
17. sze	5,53	17,53	4,48	13,35	
18. cs	5,51	17,54	5,17	14,55	
19. p	5,49	17,56	5,39	16,12	●
20. szo	5,47	17,57	5,58	17,25	
21. v	5,45	17,58	6,14	18,37	
22. h	5,43	18,00	6,30	19,47	
23. k	5,41	18,01	6,47	20,57	
24. sze	5,39	18,03	7,05	22,06	
25. cs	5,37	18,04	7,26	23,15	
26. p	5,35	18,06	7,52	-	
27. szo	5,33	18,07	8,25	0,21	
28. v	5,31*	18,08*	9,07*	1,23	
29. h	5,29*	18,10*	9,58*	2,17*	☾
30. k	5,27*	18,11*	11,00*	3,02*	
31. sze	5,24*	18,13*	12,08*	3,38*	

A nyári időszámítás alatt a *-gal jelölt időpontokhoz egy órát hozzá kell adni.

Márciusban többnyire már elolvad a hó. A vad már természetes, zöld táplálékhoz is hozzájuthat, ám mivel télen főleg száraz takarmányt evett, e friss zöld emésztőszervi megbetegedést, hasmenést okozhat.

A vándormadarak egy része már itthon van, így megérkezik a füstifecske és a gólya is.

A hermelin pedig lassacskán elveszíti fehér színét, így egyre nehezebben különböztethető meg a szintén fűrész és óvatos menyéttől.

Március hónapban vadászható vadfajok: vaddisznó (kivéve koca), erdei szalonka, üregi nyúl, róka, pézsmapocok, nyestkutya, mosómedve, dolmányos varjú, szarka, szajkó.

E hónap szülte Donászy Ferenc író (1858. március 16.). Zalaegerszegen született, gyógyszerésznek tanult, ám 1884-ben a Magyar Királyi Államnyomda tisztje, később főtitkárja, majd főosztályvezetője lett. Történelmi regények mellett számos természet- és vadászkönyvet írt. Könyveinek többsége (noha forrásmunkát csak nagyon ritkán sorol fel) különféle külföldi cikkek és könyvek fordításain alapul. Mondandójába, ahol lehetett, saját utazásainak és megfigyeléseinek élményanyagát is beleszőtte. Először vadászati jellegű könyve, az Őserdőkön, tengere-

ken – Természeti képek és vadászkalandok mind az öt világrészről, 1894-ben jelent meg, pompás kivitelben egyszínű mellékletekkel és színes olajnyomatokkal. Ezenkívül még hat vadászkönyve jelent meg, ám több könyvében vannak fejezetátfedések. Voltak olyan munkái is, amelyek többször is napvilágot láttak, illetve gyűjteményes kötetben ismét megjelentek. Az is érdekes, hogy könyveinek jelentős része halála, 1923. november 10. után jelent meg. Munkáit, noha egy időben keresettek voltak, ma már kevesen ismerik.

Taz 34-es Bock, MC-21-es félaptomata, ZKK600-as lux 30-06-os Seeadler 6x56-os gar. céltávcsővel újszerű állapotban. 30/435-1375

Alig használt CZ. 527. Lux 22 Hornett golyós fegyver 6x40 Tasco távcsővel 100 db lőszerezellel. 110 E Ft. 30/246-6631

Keresek orosz Bock 12-es vagy 16-OS cal. sörétes vadász lőfegyvert. 30/314-8310

Steyr SBS 96 Cal: 243 W, végig agyazott, gyári oldható szerelék, Zeiss 6x42, bőrtok, 2 db tár, szép állapotban eladó. 480 E Ft. 70/310-6840

Keresek 16-os Bruno Bock sörétes fegyverhez golyós váltó csövet és 0.22 sport kispuskát. 30/3854-159

Frankonia Favorit 12x9,3x74R vegyes csövű puská 2x8x42 Meopta távcsővel, Blaser levehető szereléssel, új állapotban, 350 E Ft. Vadásztársi áron. 30/522-2211

Fabarm 12/76 Magnum bock csere choke készlettel 130 E Ft. 30/9966-424

Castellani (Star Vega) 12/70 cal. 0,6-1 choke-os, egy elsütő billentyűs, ejektoros, 2008 végéig műszakis, 85 E Ft. 20/9288-374

Vadonatúj csigás nyilpuska, jótállásos, távcsővel, nyilvesszőkkel eladó. Nem engedélyköteles. Húzóerő: 150 font (70 kg). 56 E Ft. Utánvétellel is elküldöm! 20/962-1903 (ef)

20/70-es sörétes duplapuska Viktória diógyökér aggyal, 1971-es világkiállításra készült, 70 E Ft; M98 Mauser 1 éves, 30-06-os, 7x50-es Meopta távcsővel, 180 E Ft. 30/223-4244

M98 Mauser, 8x57 JS, 6x42-es távcsővel szerelve, 150 E Ft. 30/223-4244

7x64-es ZKK600-as eredeti 4x32-es távcsővel, csőcsere után, teljesen felújítva eladó. 130 E Ft. 30/473-4797

Blaser BBF 95 vegyes csövű, 12/70-8x57Jrs docter 3-12x56-os céltávcsővel. 620 E Ft. 30/200-1350

Steyr Mannlicher 7x64 Zeiss Diavari 1/5-6x42 távcsővel, 2 db tárral. 380 E Ft. 30/970-6947

IZS 18 M egycsövű, sörétes puská 20/76 cal., olcsón eladó. Műszaki 2006. áprilisig. Ajka, 30/9294-208, 88/311-815

1 éves 9,3x62-es CZ550 golyós fegyver 3-9x50-es világító szálkeresztés céltávcsővel, 12-es Fabarm csere choke-kal, sorrendváltós, egybillentyűs eladó. 30/5147-498

Eladó 16-os mélyvésett, ejektoros pofadeicos Merkel sörétes, kiváló állapotban vagy kisebb kal. golyósrá cserélném. 20/548-4263

Gamo Hunter 440 4,5 mm-es légpuska 4x32-es Norconia távcsővel. 60 E Ft. 20/555-7357

3 éves alig használt Tikka golyós vadászfegyver, 30-06 kal., gyári Tikka szereléssel, 195 E Ft. 20/548-4263

Távcső
Eladó Kaps céltávcső 2,5x10x56 4A szálkeresztellel. 30/8525-858

Swarovski 1,5-6x42-es céltávcső 4A-s szálkeresztellel eladó. 30/236-5944

Zeiss éjjellátó infravetővel eladó. 4000 euró. 30/411-2539

Kutya
Beagle minőségi kiskutyák Interchampion apától, vércsapa képességvizsgás, munkavizsgás szülőkkel eladók! 35 E Ft-tól. 30/9438-469

Bevadászott, munkavizsgás, kítőnő vadászó drótszűrű német vizsla, családi okok miatt sürgősen eladó. 20/230-9991

Jack Russel Terrier kölykök eladók, 2 db 4 hónapos kan és 2 db márciusi elvitellel, törzsönyvvel, oltásokkal. Kotorékozásra, disznóhajtásra kitűnő! 30/9367-200

Weimari vizslanövendékek garival (munkakép., küllem, teny.) szocializáltan, teljesítményre tenyésztve, kutyaképzéshez elektromos nyakörvek eladók. 30/4836-371

Aktív vadászó kítőnő küllemű és munkateljesítményű szülőkkel Jagd terrier, ill. rövid szűrű magyar vizsla kölykök eladók, előgyezhető. 30/435-1375

Német vizsla kan 3 éves szálkás sz., munkavizsgás. 100 E Ft. 30/9381-844

Bevadászott fox és jagd terrierek eladók. 22/373-347

Terepjáró
1997-es dobozos UAZ, jó állapotban, friss műszakival, sürgősen eladó. 650 E Ft. 30/203-1505

Nissan Terranóra való eredeti felnik terep gumival együtt eladó. Méret: 215/80 R 15. Más japán terepjáróra is jó. 30/9318-915

UAZ B 469 2 év műszakival, benzín-gáz üzem, sok tartozékkal, alkatrésszel, vadászatra max. felszerelt, kifogástalan állapotban eladó. 20/9164-218, 22/303-467

Egyéb
Tróféaimat eladom. Őzbak aranyérmes, muflon ezüstérmes, disznó bronzérmes. 318-6109

Ráckeve, közvetlen vízparton nyaraló eladó. 11 M Ft. 30/522-4036

Eladó Ráckeve központjában 560 m²-es építési telek. 3,3 M Ft. 30/522-4036

Eladó kéthetes négy személyes alaszka vadászat, májusban. 2500 euró/fő, sürgős! 30/929-6155, napközben

Használt LongBow és új magyar íj eladó. 35 E, 22 E Ft. Jó állapotú orosz 8x30-as távcső tokkal, 15 E Ft. 30/5700-960

1 db őz-, 2 db szarvasbőr, szarvas- és őzágancsok eladók. 5-10 E Ft/db. 20/416-9053

Dél-somogyi nagyvadás vadásztársasági tagság – két fegyver átvételével – átadó. 70/336-1510

KUTENICS FEGYVERMŰVES

Javitás, barnítás, agyfakésztés, távcsőszerelés RECKNAGEL anyagok felhasználásával, raktárról, vagy igény szerinti megrendelés alapján.

2837 Vértesszőlős, Múzeum u. 28. Tel.: 34/379-092, 20/316-1195 <http://kutenics.fw.hu>

VT tagságot átvonnék. 70/319-9582

Dámszarvasok eladók. 30/216-7460

A magasles havilap megtalálható az újságosstandokon és az alábbi szaküzletekben

AJKA: Hadax Kft. Vadászbolt, 8400 Fő út 1. • **BAJA:** Harmónia Vadászbolt, 6500 Hatyú út 2. • **Szerdahelyi Vadászbolt**, 6500 Árpád tér 1. • **BÉKÉSCSABA:** Harmónia Vadászbolt, 5600 Luther u. 12. • **BUDAÖRS:** Vadmacska Vadászbolt, 2040 Szabadság út 139. • **BUDAPEST: 22-es Csapdaja Túlélőbolt**, 1066 Teréz krt. 21. • **Eleven Világ Íjász- és Vadászbolt**, 1161 Rákosi út 82. • **Elit Hunter Kft.**, 1171 Színes u. 22. • **Frommer Fegyverbolt**, 1089 Rezső tér 21. • **Gemenc Vadászbolt**, 1203 Kossuth L. u. 57. • **Harmónia Vadászbolt**, 1165 Margit u. 116. • **Hegyaljai Vadászbolt**, 1132 Visegrádi u. 9. • **Kos Vadászbolt**, 1061 Jókai tér 6. • **Sólyom Vadászfegyver-javító Bt.**, 1031 Keve u. 45/C • **S. P. Jagd Vadászüzlet**, 1238 Lóállás u. 12-14. • **CEGLÉD: V+V Vadász Kereskedelmi Bolt**, 2700 Széchenyi út 49. • **CSORNA: Hanyi Vadászbolt**, 9300 Arany J. u. 8. • **DABAS: P+B Sherwood Bt.**, 2370 Szent István u. 42. • **DEBRECEN: Harmónia Vadászbolt**, 4026

Bethlen u. 36. • **Harmónia Matriál Kft.**, 4025 Széchenyi u. 10. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum**, 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt**, 3300 Torony út 1-3. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.**, 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: Harmónia Vadászbolt**, 3200 Szent Bertalan u. 4. • **HAJDÚBÖSZÖRMÉNY: Sólyom Vadászbolt**, 4220 Bethlen G. 30. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt**, 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt**, 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt**, 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.**, 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt**, 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt**, 8360 Széchenyi u. 11. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt**, 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Harmónia Vadászbolt**, 4600 Szent László u. 13. • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt**, 3530 Széchenyi u. 14. • **NAGYKÖRÖS: Siryus Vadászati Ker. Kft.**, 2750 Örkényi u. 13. • **NYÍREGYHÁZA: Har-**

mónia Vadászbolt, 4400 Zrínyi I. u. 8-10. • **OROSHÁZA: Kátai Vadászbolt**, 5900 Könd út 44. • **PAKS: Harmónia Vadászbolt**, 7030 Dózsa Gy. u. 102. • **PÉCS: Harmónia Vadászbolt**, 7626 Király u. 71. • **SZARVAS: Kátai Vadászbolt**, 5540 Kossuth u. 46. • **SZEGED: Harmónia Vadászbolt**, 6722 Kossuth L. sgt. 21. • **Kátai Vadászbolt**, 6721 Tisza L. krt. 19. • **SZEGHALOM: Vadász-Horgász Bolt**, 5520 Kossuth u. 10/1. • **SZÉKESFEHÉRVÁR: Oryx Fegyverjavító**, 8000 Seregélyesi u. 86. • **SZEKSZÁRD: Stefán Kereskedelmi Kft.**, 7100 Kossuth u. 32. • **SZOLNOK: Diana Vadásztársaság**, 5000 Ugar 127. • **TATA: Harmónia Vadászbolt**, 2890 Katona u. 17. • **TISZAFÜRED: Harmónia Vadászbolt**, 5350 Piac tér 6. • **VÁC: Pagony Vadászbolt**, 2600 Széchenyi u. 3-7. • **VESZPRÉM: Harmónia Vadászbolt**, 8200 Rákóczi u. 5. • **ZALAEGERSZEG: Diana Vadászbolt**, 8900 Ola út 4-10. • **Harmónia Vadászbolt**, 8900 Bíró M. u. 47. • **Nimród Vadász Horgászbolt**, 8900 Ady u. 13.

Magasles · Független információs havilap · Kiadja: **ProFo-Kiadó** · Szerkesztőség: **1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8-10. II/7.** Telefon: **1/4-111-111**, fax: **1/2-670-670**, e-mail: **info@magasles.hu**, <http://www.magasles.hu> · Felelős főszerkesztő: **Ilf. Takács Szabolcs**, szerkesztő: **Kovács Zsolt**, munkatársak: **Detrich János, Kovács László, Márók Tamás, Szabó-Tóth Péter**, tördelőszerkesztő: **Lőrincz Zsuzsanna**, pénzügy: **Juhász Róbertné**, kapcsolatfelvétel, hirdetések: **Göröcs Zsuzsanna** · HU ISSN 1785-0126 · Terjeszti a Lapker Rt. és a fent megjelölt szaküzletek. · Elfizethető a szerkesztőség címén beföldi postautalványon, illetve igény esetén készpénz-átutalási csekket küldünk. **Az előfizetési díj egy évre 2500 Ft.** · A fotókat, ábrákat, írásokat a szerzői jogok tiszteletben tartásával közöljük, de előfordulhat, hogy a szerző vagy a jogtuló nem ismert. Ilyen esetekben, kérjük, az illetékesek jelentkezzenek. · Az újságban közölt árakat és egyéb adatokat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk. Kérjük, mielőtt tervezne, tájékozódjon a részletekről! · Az újságban közölt adatokat, információkat, másolni, sokszorosítani vagy forrásként felhasználni más hír-, illetve információs anyagokban a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül tilos. Minden jog fenntartva! Nyomda: Duplex Rota, Pécs.

Lapzárta minden hónap 5-én. · Megjelenés minden hónap elején.

Kedvezmény-kuponok

Rovatunkban olyan szelvényeket találunk olvasóink, amelyeket kivágva, valamilyen kedvezményt vehetnek igénybe a hirdető szaküzletekben.

A kuponok március 31-éig érvényesek és egyszer használhatók fel.

Vaddisznó egyéni és hajtó vadászatok a Bükkben.

A kupon felmutatója számára

10%-OS engedményt

nyújtunk minden szolgáltatásunkból.

Gombás Sándor, Várederi Kft.
Telefon: 30/933-2216
www.vadaskert.hu
info@vadaskert.hu

Érvényes 2004. március 31-ig.

Siryus Kft. Vadászbolt

A kupon felmutatója rendkívüli árengedménnyel vásárolhat most üzletünkben!

Minden termékünk 10-20-30%-os kedvezménnyel kapható!

A részletekről érdeklődjön üzletünkben vagy telefonon.

2750 Nagykőrös, Örkényi u. 13.
Tel.: 53/552-440, 30/9385-309

Érvényes 2004. március 31-ig.

SÓLYOM VADÁSZBOLT

A kupon felmutatója a terméktől függően – a lőfegyverek és lőszer kivételével –

5-10% engedményt kap!

4220 Hajdúböszörmény, Bethlen G. u. 30.
Tel.: 52/228-661, 20/913-1052

Érvényes 2004. március 31-ig.

A kupon felmutatója az üzletünkben található termékekből (kivéve a fegyvert és lőszert)

5% kedvezményt kap!

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET

1238 Budapest, Lóállás u. 12.
Tel.: 1/285-6162 • Fax: 1/284-9671
uzlet@spjagd.hu • www.spjagd.hu
Nyitva: H-P 7,30-15,15-ig, Cs 7,30-19-ig

Érvényes 2004. március 31-ig.

MOBILKER 2000 KFT. VADÁSZÁRUHÁZ

A kupon felmutatója termékeink árából – az éles lőfegyverek és éles lőszer kivételével –

10% kedvezményt kap!

1188 Budapest-Pestimre, Nagykőrösi u. 24/A
Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991

Érvényes 2004. március 31-ig.

A kupon felmutatója számára

5%-OS kedvezményt

nyújtunk, kivéve a vadász- és lőfegyverek, lőszer árát.

ELANYI VADÁSZBOLT

9300 Csorna, Arany J. u. 8.
Telefon: 96/261-847

Érvényes 2004. március 31-ig.

A kupon felmutatója számára

8%-OS kedvezményt

nyújtunk az árlistánkban felsorolt termékek nettó árából (lásd 46. o.).

Trezor-Liktor Kft.

5600 Békéscsaba, Illésházi út 18.
Tel.: 66/453-540
Fax: 66/546-370

Érvényes 2004. március 31-ig.

A szalonka varázsa

Áprilisi számunk március második felében jelenik meg, épp a szalonkaidény kellős közepén. Az erdei szalonkáról írott cikkünkben (illetve cikkeinkben) e fajnak a hazai vadászatban betöltött szerepéről is írunk. Arról, hogy e varázslatos vad vadászata évszázadok óta része a vadászati kultúrának. A márciusi-áprilisi hajnalt és alkonyt több tízezer vadász várja – bár hozzáteszem, közülük csak néhánynak sikerül elejtenie e nemes szárnyast. Hiszen a szalonka is félti a tollát, puskavégre kapni ezért nem is egyszerű feladat! Ám ha nem is dördül el a puska, a vadászat hangulata és a másnapi remény megmarad.

Áprilisi számunkból...

Külföldi vadászatok

Ma már egyre többen jutnak el valamilyen egzotikus helyre vadászni. Áprilisi számunktól ezért új sorozatot indítunk, amelyben egyebek mellett azzal is foglalkozik, mire kell ügyelnünk akkor, ha idegen tájakon teszteljük vadászszerecsényünket. Egy tapasztalt „világvadász” számol be arról, melyik kontinensen, országban, területen hogyan kell viselkednünk, mit lehetünk és mit nem, és miért érdemes betartani a licenc adta lehetőségeket (illetve még inkább korlátokat). Emellett bemutatásra kerülnek felszerelési tárgyak, a mit együnk, igyunk és mit ne kérdésköre, valamint a helyi fauna megismerésének szükségessége (persze határozókönyvből és mielőtt elindulunk).

A cikk azért is különösen érdekes, mert nem fordítás, hanem egy olyan magyar vadász írta, aki saját bőrén tapasztalta, mennyire fontos a cikkorozatban leírtakat betartani...

A kiniglizés dicsérete

Az üregi nyúl nem is olyan régen még kedvelt vadászsákmány volt. Ma is az lenne, de egyre kevesebb van belőle. A kiniglit általában sörétes puskával szokás zsákmányul ejteni, ám például Ausztráliában 0.22-essel lövik. Nem kis lőtudomány szükségeltetik ehhez! Cikkünkben szó esik e kissé elfeledett vad életmódjáról, vadászati módjairól is.

Hetven év gyártási tapasztalatai:

NIKE sörétes lőszer
Trap sportlőszer
Skeet sportlőszer
vadászlőszer
speciális lőszer

a márkakereskedőknél.

Magyar gyártmány!

8184 Fűzfőgyártelep, Pf. 22.
Tel.: 88/451-310, 88/596-160, fax: 88/451-091
E-mail: techinfo@nike-fiocchi.hu
www.nike-fiocchi.hu

Harmónia Material Kft.
4025 Debrecen, Széchenyi út 10.
Tel.: 52/430-468

HUNO 2000 Kft.
8184 Fűzfőgyártelep, Munkás tér 4.
Tel.: 88/451-584

hungaro ARMS KFT.
RIZZINI MÁRKAKERESKEDELET

Rizzini
sörétes, vadász
és sport fegyverek
310.000 Ft-tól

Budapest Sorkút utca 111. (06-1) 211-6458	Győr Áprós u. 14. (06) 78-676-313-940	Mosonmagyaróvár Röplő utca 28. (06) 214-451	Szolnoki Hosszút u. 2. (06) 201-234
---	---	---	---

Internet: www.hungaroarms.hu E-mail: info@hungaroarms.hu

LEICA vadász-optikai eszközök a 11. FeHoVán is!

Várunk minden kedves vadászt, természetbarátot és érdeklődőt a LEICA standon!

FEHOVA AKCIÓK, LEHETŐSÉGEK, AJÁNLATOK:

- demo- és kiállítási darabok akciós áron
- bármilyen használt távcsővé minimum 15.000 Ft értékben beszámítjuk**
- ULTRAVID távcső vásárlása esetén távcső 19.990 Ft-ért**
- LEICA DUOVID 6+12x42 akció - spektiv akció
- kipróbálási lehetőség TRINOVID, DUOVID és ULTRAVID keresőnkre, TELEVID spektivjainkra és távolságmérőnkre

Info: 06 20 96-59-173
Importőr: Leitz Hungaria Kft.
Madách Imre út 13-14.

* 32 mm vagy nagyobb frontlencsés távcső vásárlása esetén.
** Távcsőnként 1 db távolságmérő 8x50, 10x50 és 12x50 ULTRAVID vásárlása esetén (korlátozott darabszámban, már csak 13 db).

...hogy mindent tisztán lásson!

IR 780 WP
vizálló
2,4x nagyítás

IR 750
fémváz
2x nagyítás

éjjellátók

IR 760
3,1x nagyítás

Vivitar®

látcsövek

8x56

9x60

ERVA

Fotó-Optika Canon Fótószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.

Tel.: (1) 352-8183, (1) 352-8191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890

www.ervafoto.hu • www.vivitar.com